

MENTORLAR İÇİN KURS (İŞİTME ENGELLİLER)

ÜNİTE 1: İŞİTME BOZUKLUĞU

ÜNİTE 2: İŞİTME ENGELİNİN PSİKOSOSYAL ETKİLERİ

ÜNİTE3: BİLGİ ve İLETİŞİMDE ERİŞİM

ÜNİTE 4: EĞİTİM ve ÖĞRETİMDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN
METODOLOJİK HUSUSLAR

ÜNİTE5: AKRAN DESTEĞİ VE AKRAN MENTORLUĞU

ÜNİTE 6: İŞİTME ENGELLİ ÖĞRENCİLERE MENTORLUK TAVSİYESİ

ÜNİTE 1:İŞİTME BOZUKLUĞU

ÜNİTE İÇERİĞİ

- 1.1.İşitme süreci
- 1.2 İşitme bozukluklarının sınıflandırılması
- 1.3 İşitme Cihazları (işitme aygıtları, koklear implant)

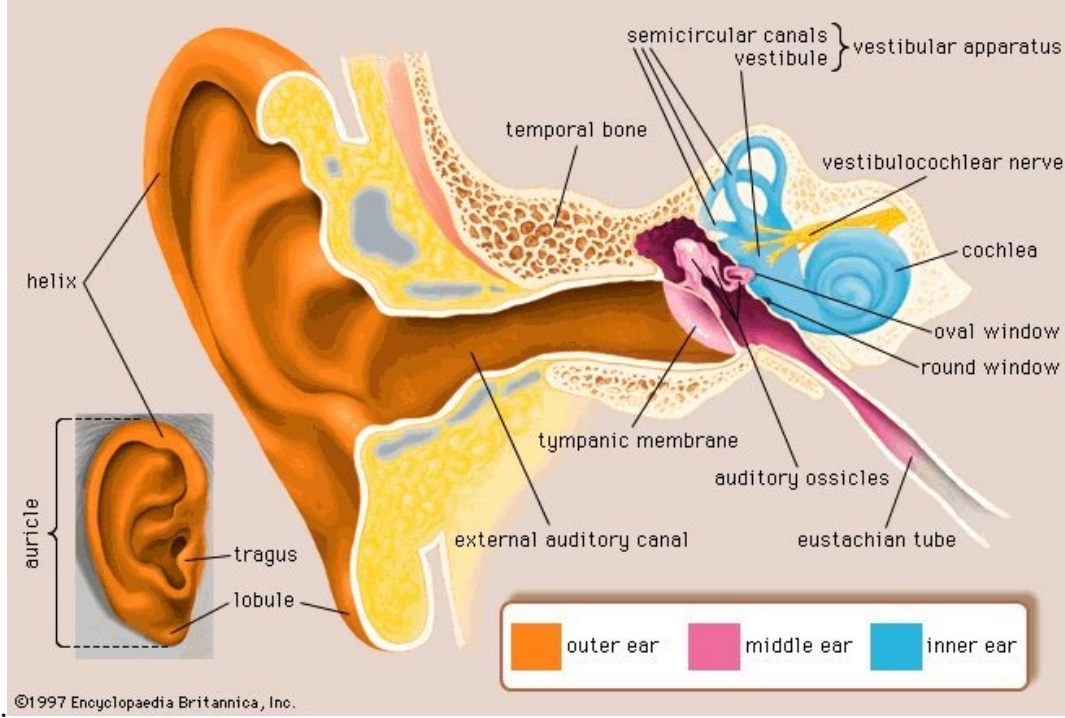
AMAÇLAR

- Kulağın anatomisini ve fizyolojisini bilmek
- İşitme bozukluklarını sınıflandırmak için
- İşitme cihazlarını bilmek

1.1.İŞİTME SÜRECİ

1.1.1 İnsan kulağının anatomisi

İnsan kulağı, sesi iletim yoluyla algılayan ve analiz eden (veya ses dalgalarının elektrokimyasal darbelerle dönüşümü) ve denge hissini (denge) koruyan işitme ve denge

organı. ©1997 Encyclopaedia Britannica, Inc.

Görsel açıklaması: İnsan kulağının yapısı: dış kulak, orta kulak, iç kulak

İnsan kulağı, diğer memelilerde olduğu gibi, oldukça farklı iki işleve hizmet eden duyu organlarını içerir: işitme ve duruş dengesi ve baş ve göz hareketlerinin koordinasyonu.

Anatomik olarak kulağın üç ayırt edilebilir parçası vardır: dış, orta ve iç kulak.

- Dış kulak, kulak kepçesi adı verilen ve başın yanından çıkıntı yapan görünür kısımdan ve iç ucu genellikle kulak zarı olarak adlandırılan timpanik zarla kapatılan kısa dış işitsel kanaldan oluşur. Dış kulağın işlevi, ses dalgalarını toplamak ve onları timpanik zara yönlendirmektir.
- Orta kulak, temporal kemikte dar hava dolu bir oyuktur. Üç küçük kemikten oluşan bir zincirle uzanır - topluca işitsel kemikçikler olarak adlandırılan malleus (çekiç), örs (örs) ve üzengi (üzengi). Bu kemikçik zinciri, Galen (MS 2. yüzyıl) zamanından beri labirent olarak bilinen timpanik zardan iç kulağa ses iletir. Temporal kemiğin kaya gibi sert petröz kısmının derinliklerinde bulunan sıvı dolu geçit ve boşluklardan oluşan karmaşık bir sistemdir.
- İç kulak iki işlevsel birimden oluşur: vestibül ve postüral dengenin duyu organlarını içeren yarı dairesel kanallardan oluşan vestibüler aparat; ve işitme duyu organını içeren salyangoz

kabuğu benzeri koklea. Bu duyu organları, vestibulokoklear sinir olarak da adlandırılan sekizinci kraniyal sinirin oldukça özelleşmiş uçlarıdır.

1.1.2 İşitme fizyolojisi

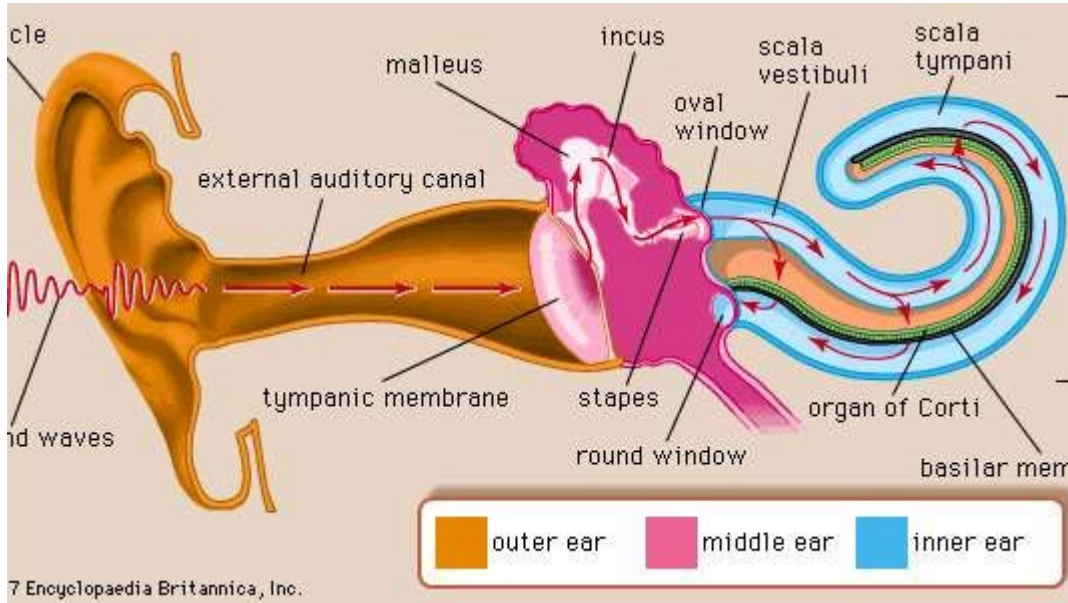
İşitme, kulağın dış ortamdaki ses titreşimlerini beyne iletilen ve ses olarak yorumlandıkları sinir uyarılarına dönüştürmesi işlemidir. Bir gitarın koparılmış teli gibi titreşen nesneler, daha çok ses dalgaları olarak bilinen titreşen hava moleküllerinin basınç darbelerini ürettiklerinde sesler üretilir.

Kulak, dalgaların farklı fiziksel özelliklerini tespit edip analiz ederek bir sesin ses yüksekliği ve perdesi gibi farklı öznel yönlerini ayırt edebilir. Perde, ses dalgalarının frekansının algılanmasıdır - yani, bir zaman birimi içinde sabit bir noktadan geçen dalga boylarının sayısıdır. Frekans genellikle saniyedeki döngü veya hertz olarak ölçülür. İnsan kulağı, 1.000 ila 4.000 hertz frekansına en duyarlıdır ve en kolay şekilde algılar, ancak en azından normal genç kulaklar için tüm duyulabilir ses aralığı yaklaşık 20 ila 20.000 hertz arasında değişir. Daha yüksek frekanslı ses dalgaları, diğer memeliler tarafından duyulabilmesine rağmen, ultrasonik olarak adlandırılır.

Gürültü, sesin yoğunluğunun, ses dalgalarının kulak zarına uyguladığı baskının algılanmasıdır. Genişlikleri veya güçleri ne kadar büyükse, sesin basıncı veya yoğunluğu ve dolayısıyla ses yüksekliği de o kadar büyük olur. Sesin yoğunluğu, bir sesin göreceli büyüklüğünü logaritmik bir ölçekte ifade eden bir birim olan desibel (dB) cinsinden ölçülür ve bildirilir. Başka bir deyişle, desibel, herhangi bir sesin yoğunluğunu, kulağın en hassas olduğu aralıktaki bir frekansta sadece normal insan kulağı tarafından algılanabilen standart bir sesle karşılaştırmak için kullanılan bir birimdir. Desibel ölçeğinde, insan işitme aralığı, tamamen duyulamayan bir seviyeyi temsil eden 0 dB'den, sesin acı verici hale geldiği seviye olan yaklaşık 130 dB'ye kadar uzanır.

Bir sesin merkezi sinir sistemine iletilebilmesi için sesin enerjisi üç dönüşüme uğrar. İlk olarak, hava titreşimleri, orta kulağın timpanik zarının ve kemikçiklerinin titreşimlerine dönüştürülür. Bunlar sırayla koklea içindeki sıvıda titreşime dönüşür. Son olarak, sıvı titreşimleri, Corti

organının kıl hücrelerini uyaran baziler zar boyunca hareket eden dalgalar oluşturur. Bu hücreler, ses titreşimlerini, koklear sinirin liflerindeki sinir uyarılarına dönüştürür ve bunları, kapsamlı bir işlemten sonra, beynin nihai merkezi olan serebral korteksin birincil işitsel alanına iletildikleri beyin sapına iletir. Sinir uyarıları bu alana ulaştığında dinleyici sesin farkına varır.

Resim açıklaması: İşitme mekanizması.

Ses dalgaları dış kulağa girer ve timpanik zara ulaşana kadar dış işitme kanalından geçerek zarın ve bağlı işitme kemikçikleri zincirinin titreşmesine neden olur. Köklerin oval pencereye karşı hareketi, koklea sıvılarında dalgalar oluşturarak baziler zarın titreşmesine neden olur. Bu, baziler zarın üstündeki Corti organının duyu hücrelerini beyne sinir uyarıları göndermesi için uyarır.

Esasen kulaklarımız, kulak kanallarımıza giren ve buradan geçen akustik uyarıyı, beynimizin deşifre edebileceği, işleyebileceği ve anlayabileceği bir sinirsel kod biçimine dönüştürmeye çalışır.

İşte nasıl duyduğumuza ilişkin 6 temel adım:

1. Ses kulak kanalına aktarılır ve kulak zarının hareket etmesine neden olur
2. Kulak zarı, farklı seslerle birlikte titreşimlerle titrer
3. Bu ses titreşimleri, kemikçiklerden kokleaya doğru ilerler.

4. Ses titreşimleri, kokleadaki sıvının okyanus dalgaları gibi hareket etmesini sağlar
5. Sıvının hareketi sırayla tüy hücrelerini yapar İşitme siniri, tüy hücrelerinin oluşturduğu sinirsel sinyalleri alır. Kokleanın bir ucundaki tüy hücreleri, düşük perdeli ses bilgisini, karşı uçtaki tüy hücreleri ise yüksek perdeli ses bilgisini aktarır.
6. İşitme siniri, sinyalleri daha sonra tanınabilir ve anlamlı seslere çevrildiği beyne taşır. "Duyan" beyindir.

İşitme sürecimiz bizi gerçekten çevremizin ses ortamına bağlar. İşitme sistemimiz bize en küçük akustik ipuçlarını tanımlama ve anlama konusunda inanılmaz bir yetenek sağlar. Aslında, beyinlerimiz müzik, sesler, tehlike sesleri ve çevresel sesler gibi akustik modellerin nöral eşdeğerlerini depolayabilir. Bu benzerlik, hem tanıdık hem de alışılmadık sesleri tanımamızı ve işlememizi çok daha kolaylaştırır.

Tipik olarak yüksek olan sesler daha yumuşak ve daha az anlaşılır hale geldiğinde işitme kaybı meydana gelir; bu, beynimizin işitilebilirlik kaybıyla yanıtılmasının bir sonucudur. Bilgi beyne ulaştıkça da bozulur ve işitme kalitemiz bozulur.

Kafa travması, nörolojik hastalık, tıbbi bozukluk veya basitçe yaşlanma süreci, beynin uyarınları etkili bir şekilde işleme yeteneğinde değişikliklere neden olabilir. Bu, işitme kaybını yansıtan semptomlara yol açabilir; bu tür belirtiler arasında dikkatsizlik, uygun olmayan tepkiler ve kafa karışıklığı olabilir. Beynimiz kulaklarımızla inanılmaz bir şekilde çalışır, sinirsel olayları işitmemize ve içerdiği her şeye işler.

1.2.İŞİTME BOZUKLUĞUNUN SINIFLANDIRILMASI

Her yaştan insanı etkileyen çeşitli işitme kaybı nedenleri vardır ve bu da her türle ilişkili temel belirtileri bilmeyi önemli kılar. İşitme kaybı, kalıtsal nedenlerden dolayı olabilir, bazı ilaçlar, yaşlanma, enfeksiyonlar, işte aşırı gürültüye sürekli maruz kalma ve hatta endişe verici bir gürültü veya yaralanma bile işitme durumunuzu etkileyebilir. Kulaklarınız için yeterli koruma olmazsa, bazı hobiler bile zamanla işitme duyunuza zarar verebilir; bunlar avlanma, motosiklet, müzik etkinlikleri içerebilir.

Başlıca işitme kaybı türleri üç kategoriye ayrılmıştır:

- Sensörinöral işitme kaybı, beyne ses ileten iç kulakta veya işitme sinirinde bir sorun olduğu anlamına gelir.
- İletim tipi işitme kaybı, genellikle bir tıkanıklık veya travma nedeniyle sesin iç kulağa ulaşmaması anlamına gelir.
- Karışık işitme kaybı, işitme kaybının bu ikisinin birleşiminden kaynaklandığı anlamına gelir.

Sensorinöral işitme kaybı

En yaygın işitme kaybı türü sensörinöraldır. İç kulaktaki küçük tüy benzeri hücrelerde veya işitme sinirinin kendisinde hasar olduğunda ortaya çıkan, sinir sinyallerinin beyne transferini engelleyen veya zayıflatan kalıcı bir işitme kaybıdır. Bu bloke edilmiş sinir sinyalleri, seslerin yüksekliği ve netliği hakkında bilgi taşır.

Nedenleri:

Bir çocuk sensörinöral işitme kaybıyla doğmuşsa, bu büyük olasılıkla genetik bir sendromdan veya toksoplazmoz, kızamıkçık veya herpes gibi rahim içinde anneden fetüse geçen bir enfeksiyondan kaynaklanmaktadır.

Sensörinöral işitme kaybı, hayatın ilerleyen dönemlerinde geliştiğinde - ki bu daha tipiktir - çok çeşitli tetikleyicilerden kaynaklanabilir.

En yaygın nedenler:

- Normal yaşlanma (tıbben presbikuzis veya yaşa bağlı işitme kaybı olarak bilinir)
- Genellikle işte elde edilen yüksek sese maruz kalma

Daha az yaygın nedenler

- Kalp hastalıkları ve şeker hastalığı
- Kabakulak gibi enfeksiyonlar
- Meniere hastalığı
- İlaçlardan kaynaklanan bir yan etki

- İç kulakta akustik nöroma veya diğer kanserli büyümeler
- İç kulağa veya işitme sinirine zarar veren travmatik yaralanmalar
- Otoimmün hastalıklar

Semptomlar

Sensörinöral işitme kaybının semptomları, seslerin hem yüksekliğini hem de netliğini etkiler. Birçok insan için, yüksek frekanslı işitme kaybı işitme ile ilgili aşağıdaki sorunlara yol açacaktır:

- Başkalarının konuşması huysuz veya mırıldanmış gibi görünebilir veya duyabildiğiniz ama anlayamadığınız duygusu
- Aynı anda iki veya daha fazla kişi konuşurken bir sohbeti takip etmekte güçlük çekmek
- Kulaklarda sürekli bir çınlama veya uğultu (tinnitus)
- Gürültülü ortamlarda dinleme sorunları (ör. Tren istasyonları, şantiyeler, kongre merkezleri, spor sahaları vb.)
- Kadınların veya çocukların sesini ve diğer tiz sesleri duymada zorluk
- Görüşmeler sırasında belirli konuşma seslerinin duyulması zordur (ör. "S" veya "th" sesi)
- Sesler çok yüksek veya çok alçak görünebilir (evet, çok yüksek!)
- Dengesizlik veya baş dönmesi hissi

Sensörinöral işitme kaybı olan kişiler, çoğu zaman insanların konuştuğunu duyabildiklerini söyler, ancak net değil.

Tedavi

İç kulaktaki minik kıl benzeri hücrelerin veya hasar görmüşse işitme sinirinin onarılmasının tıbbi veya cerrahi bir yöntemi yoktur. Bununla birlikte, sensörinöral işitme kaybı, kaybın ciddiyetine bağlı olarak işitme cihazları veya koklear implantlarla tedavi edilebilir.

Uyarı cihazları, titreşimli çalar saatler ve altyazılı telefonlar gibi yardımcı dinleme cihazları, eksiksiz bir işitme çözümü sağlamaya yardımcı olur. İleri derecede işitme kaybı olan kişiler için, güçlü işitme cihazları yardımcı olabilir.

İletim tipi işitme kaybı

Daha az yaygın bir işitme kaybı türü, dış veya orta kulakta sesin iç kulağa iletilmesini engelleyen bir tıkanıklık veya hasar olduğunda ortaya çıkan iletim tipi işitme kaybıdır. İletim tipi işitme kaybı, nedene bağlı olarak geçici veya kalıcı olabilir.

Nedenleri:

İletim tipi işitme kaybının nedenleri, kulağın hangi kısmını etkilediklerine göre ayırt edilebilir - dış veya orta kulağı:

Dış kulak

- Darlık veya kulak kanalının daralması
- Balmumu etkisi
- Ekzostozlar (kulak kanalının içinde gelişebilen ve olası neden tıkanmalarına neden olabilen kemik benzeri çıkıntılar)
- Otitis eksterna (yüzücü kulağı olarak da bilinir)
- Kulağa giren yabancı cisimlerin neden olduğu tıkanıklıklar
- Mikroti

Orta kulak

- Yaralanma, kulak enfeksiyonları veya aşırı ve hızlı hava basıncı değişikliklerinden kaynaklanan timpanik zar da (kulak zarı) bir çatlak
- Timpanoskleroz, timpanik zarın kalınlaşması
- Orta kulak iltihabı (kulak enfeksiyonu) ve / veya orta kulakta sıvı birikmesi
- Orta kulağı burun ve boğazın arkasına bağlayan östaki borusundaki tıkanıklıklar
- Stapes olarak bilinen küçük orta kulak kemiğini etkileyen otoskleroz
- Kolestatom veya glomus tümörleri gibi orta kulakta oluşan anormal büyüme veya tümörler
- Yaralanma veya ağır travma nedeniyle orta kulak kemikleri arasındaki bağlantıda kemik kopması veya kopukluk

Semptomlar:

Hassas iç kulak ve işitme sınırı sağlam olduğu için, iletim tipi işitme kaybından muzdarip bir kişi, öncelikle seslerin genel yüksekliğiyle ilgili zorluk yaşar, ancak netlikte zorluk çekmez. Bu tür bir kayıp yaşayan bireyler, duyma yeteneklerini geliştirmek için genellikle radyo veya

televizyonun sesini yükseltmenin yeterli olduğunu fark ederler. Aşağıdaki belirtiler de bu tür bir kayıpla tutarlıdır:

- Bir kulaktan diğerine göre daha kolay işitmek
- Bir veya iki kulakta ağrı
- Bir veya iki kulakta basınç hissi
- Telefon görüşmelerinde zorluk
- Kulak kanalından gelen kötü bir koku
- Kendi sesinin daha yüksek veya farklı çıktığı hissi

Tedavi:

Bazen iletim tipi işitme kaybı olanlar için işitme yeteneğini geliştirebilecek tıbbi veya cerrahi tedaviler vardır. Örneğin, balmumunun sıkışması, yabancı cisimler, anormal büyümeler veya kulak enfeksiyonlarının neden olduğu iletim kayıpları, kulak kiri ekstraksiyonu, antibiyotikler veya cerrahi prosedürler gibi tıbbi tedavilerle sıklıkla düzeltilebilir.

Kulak kanalındaki darlık, ekzostozlar, otoskleroz ve kemikçik zincir kesintisi gibi diğer anormalliklerin neden olduğu iletim tipi işitme kayıplarının tıbbi olarak tedavi edilmesi daha zordur ve kalıcı bir işitme kaybı olarak kabul edilebilir. Bu iletim kayıpları, standart işitme cihazları veya kemiğe implante edilebilir cihazlarla tedavi edilebilir.

Karma işitme kaybı:

Karışık işitme kaybı, sensörinöral ve iletim tipi işitme kaybının herhangi bir kombinasyonudur.

Nedenleri:

Karışık işitme kaybı, genellikle kulak bir tür travmaya devam ettiğinde ortaya çıkar. Aynı zamanda, bir işitme kaybı diğeriyle birleştiğinde de zamanla yavaş yavaş ortaya çıkabilir. Örneğin, uzun süredir iletim tipi işitme kaybı olan bir kişi yaşlandıkça yaşa bağlı işitme kaybı yaşayabilir. Alternatif olarak, yaşa bağlı işitme kaybı olan bir kişi, kulak kiri sıkışması nedeniyle geçici bir karışık işitme kaybına sahip olabilir.

Semptomlar:

Karma tip işitme kaybının semptomları, diğer iki tip işitme kaybı için yukarıda listelenenlerin bir kombinasyonu olacaktır.

Tedavi:

Karma işitme kaybı için tedavi seçenekleri, kaybın doğası gereği daha sensörinöral veya iletken olmasına bağlı olacaktır. Kaybın büyük bir kısmı iletken bir bileşenden kaynaklanıyorsa, cerrahi prosedürler ve diğer tıbbi tedaviler işitme sorunlarının giderilmesinde daha etkili olabilir. Kaybın büyük bir kısmı sensörinöral ise, işitme cihazları veya implante edilebilir cihazlar en iyi seçenek olabilir.

İşitme kaybının derecesi hafiften çok derine kadar değişebilir:

Hafif İşitme Kaybı - hafif işitme kaybı olan bir kişi bazı konuşma seslerini duyabilir, ancak hafif seslerin duyulması zordur.

Orta Derecede İşitme Kaybı - Orta derecede işitme kaybı olan bir kişi, başka bir kişi normal bir seviyede konuşurken neredeyse hiç konuşma duymayabilir.

Şiddetli İşitme Kaybı - ciddi işitme kaybı olan bir kişi, bir kişi normal bir seviyede konuşurken hiçbir konuşma duymaz ve yalnızca bazı yüksek sesleri duyabilir.

Derin İşitme Kaybı - çok ciddi işitme kaybı olan bir kişi herhangi bir konuşma duymaz ve yalnızca çok yüksek sesleri bi nebze duyabilir.

İşitme kaybı şu şekilde de tanımlanabilir:

Tek taraflı veya İki taraflı- işitme kaybı tek kulakta (tek taraflı) veya her iki kulakta (iki taraflı).

Dil Öncesi veya Dil Sonrası - bir kişi konuşmayı öğrenmeden önce (dil öncesi) veya bir kişi konuşmayı öğrendikten sonra (dil sonrası) meydana gelen işitme kaybı

Simetrik veya Asimetrik - işitme kaybı her iki kulakta da aynıdır (simetrik) veya her kulakta farklıdır (asimetrik).

İlerleyen veya Ani - işitme kaybı zamanla kötüleşir (ilerleyici) veya hızlıca (ani) olur.

Dalgalı veya Kararlı - işitme kaybı zamanla daha iyi veya kötüleşir (dalgalanma) veya zamanla aynı kalır (sabit).

Doğuştan veya Edinilmiş / Gecikmiş Başlangıç - işitme kaybı doğumda mevcuttur (doğuştan) veya hayatın daha sonraki bir döneminde ortaya çıkar (kazanılmış veya gecikmiş başlangıç).

1.3.İŞİTME CİHAZLARI (İŞİTME AYGITLARI, KOKLEAR IMPLANT)

İşitme cihazları, işitme kaybı olan insanların çoğu için tercih edilen bir araçtır, ancak sağır veya ciddi derecede işitme güçlüğü olanlar için koklear implantlar daha iyi bir seçenek olabilir. Hem işitme cihazları hem de koklear implantlar, sensörinöral işitme kaybı teşhisi konan kişiler için en iyi sonucu verir, yani iç kulaktaki saç hücrelerinde ve / veya iç kulaktan beyne giden sinir yollarında hasar vardır.

Peki iki cihaz arasındaki fark nedir? Koklear implantlar, bir cerrahi uzman tarafından cerrahi olarak implante edilir. Ciddi şekilde işitme güçlüğü çekenler için ses hissi sağlamak için işitme sinirini uyarırlar. İşitme cihazları çıkarılabilir ve artık işitme sorunu olan kişiler için sesi yükseltmek için kullanılır. Kullanıcı tarafından kulak kanalına girip çıkarılır.

1.3.1 İşitme aygıtları:

İşitme cihazı, kulağınızın içine veya arkasına taktığınız küçük bir elektronik cihazdır. Bazı sesleri daha yüksek sesle çıkarır, böylece işitme kaybı olan bir kişi dinleyebilir, iletişim kurabilir ve günlük aktivitelere daha tam olarak katılabilir. İşitme cihazı, insanların hem sessiz hem de gürültülü durumlarda daha fazla işitmesine yardımcı olabilir. Bir işitme cihazının üç temel parçası vardır: bir mikrofon, amplifikatör ve hoparlör. İşitme cihazı sesi, ses dalgalarını elektrik sinyallerine dönüştüren ve bir amplifikatöre gönderen bir mikrofon aracılığıyla alır. Amplifikatör, sinyallerin gücünü artırır ve ardından bunları bir hoparlör aracılığıyla kulağa gönderir.

İşitme cihazları, öncelikle tüy hücreleri adı verilen iç kulaktaki küçük duyu hücrelerinin zarar görmesinden kaynaklanan işitme kaybı olan kişilerin işitme ve konuşmayı anlama becerilerinin iyileştirilmesinde yararlıdır. Bu tip işitme kaybı, sensörinöral işitme kaybı olarak adlandırılır.

Hasar, hastalık, yaşlanma veya gürültüden veya bazı ilaçlardan kaynaklanan yaralanmanın bir sonucu olarak ortaya çıkabilir.

Bir işitme cihazı, kulağa giren ses titreşimlerini büyütür. Hayatta kalan tüy hücreleri daha büyük titreşimleri algılar ve bunları beyne iletilen sinir sinyallerine dönüştürür. Bir kişinin tüy hücrelerine verilen hasar ne kadar büyükse, işitme kaybı o kadar şiddetli olur ve farkı telafi etmek için gereken işitme cihazı amplifikasyonu o kadar fazla olur.

Bununla birlikte, bir işitme cihazının sağlayabileceği amplifikasyon miktarının pratik sınırları vardır. Ayrıca iç kulak çok hasar görürse, büyük titreşimler bile sinir sinyallerine dönüştürülmez. Bu durumda, bir işitme cihazı etkisiz olacaktır.

Üç temel işitme cihazı türü vardır. Stiller boyuta, kulağın içine veya içine yerleştirilmesine ve sesi yükseltme derecesine göre farklılık gösterir:

- Kulak arkası (BTE)
- Kulak içi (ITE)
- Kanal yardımcıları

Yukarıda açıklanan işitme cihazlarından farklı şekilde çalışsalar da implante edilebilir işitme cihazları, iç kulağa giren ses titreşimlerinin iletimini artırmaya yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Orta kulak implantı (MEI), orta kulağın kemiklerinden birine takılan küçük bir cihazdır. Kulak zarına giden sesi yükseltmek yerine, bir MEI bu kemikleri doğrudan hareket ettirir. Her iki teknik de iç kulağa giren ses titreşimlerinin sensörinöral işitme kaybı olan kişiler tarafından tespit edilebilmeleri için güçlendirilmesinin net sonucuna sahiptir. Kemiğe takılan işitme cihazı (BAHA), kulağın arkasındaki kemiğe bağlanan küçük bir cihazdır. Cihaz, ses titreşimlerini orta kulağı baypas ederek kafatası yoluyla doğrudan iç kulağa iletir. BAHA'lar genellikle orta kulak problemi olan veya tek kulakta sağır olan kişiler tarafından kullanılmaktadır. Bu cihazlardan herhangi birinin implante edilmesi için ameliyat gerektiğinden, birçok işitme uzmanı faydaların risklerden daha ağır basmayabileceğini düşünmektedir.

1.3.2 Koklear implant

Koklear implantlar, bir tıp uzmanı tarafından cerrahi olarak implante edilmesi gereken karmaşık tıbbi cihazlardır. Bu cihazlar, işitme sinirini doğrudan uyarmak için iç kulağın hasarlı kısmını atlar. Koklear implantlar işitmeyi geri getirmez, daha ziyade tam veya ciddi işitme kaybı olan kişiler için ses hissi sağlar.

Koklear implantın iki ana bölümü vardır: dış ve iç:

- Harici bileşen bir mikrofon, konuşma işlemcisi ve verici barındırır. Küçük bir kablo, mikrofonu ve konuşma işlemcisini, kulağın dışında alıcının üzerinde konumlandırılan vericiye bağlar.
- Dahili bileşen, derinin altına kulağın hemen arkasında implante edilen bir alıcı ile birlikte iç kulağa derinlemesine implante edilen bir veya daha fazla elektrot dizisi içerir.

Bir mıknatıs iki ana parçayı birbirine bağlar.

İki bileşen, güçlü bir mıknatıs kullanılarak birleştirilir. Mikrofondan ve konuşma işlemcisinden toplanan ses alıcıya iletilir, alıcı onu elektrik darbelerine dönüştürür ve elektrotlara gönderir. Bu elektrotlar işitme sinirini uyardığında, beyin sesi işlemek için bir sinyal alır.

KAYNAKÇA

- <https://hearingsense.com.au/hearing-process/>
- <https://www.britannica.com/science/ear/The-physiology-of-hearing>
- <https://www.uhac.ca/hearing-loss/signs-of-hearing-loss/>
- <https://uihc.org/health-topics/types-hearing-impairment>
- <https://www.cdc.gov/ncbddd/hearingloss/types.html>
- <https://www.healthyhearing.com/help/hearing-loss/types>
- <https://www.healthyhearing.com/report/50652-What-is-the-difference-between-hearing-aids-and-cochlear-implants>
- <https://www.hearingloss.org/hearing-help/technology/cochlear-implantable-devices/>
- <https://www.dukehealth.org/blog/hearing-aids-vs-cochlear-implants>
- <https://www.nidcd.nih.gov/sites/default/files/Documents/health/hearing/nidcd-hearing-aids.pdf>

ÜNİTE 2:İŞİTME ENGELİNİN PSİKOSOSYAL ETKİLERİ

GİRİŞ

2.1. İletişim hususları

2.2. Sosyal ve psikolojik yönler

2.3. İşitme engelli insanların çeşitliliği

Referanslar

AMAÇLAR

- İşitme engelliliğinin genel anlamda ifade ettiği iletişimsel, sosyal ve psikolojik yansımaları bilmek.
- İşitme engelli öğrenciler için genel kriterler oluştururken işitme engelli öğrencilerdeki çeşitliliğin farkında olmak.

Giriş

Unutulmamalıdır ki, 12-18 yaşları arasındaki işitme engelli öğrencilerin, akranları gibi gençler olduğu. İşitme kaybı da bu kişilerin bir başka özelliğidir. Her genç işitme bozukluğunu farklı şekilde yaşar. Bu nedenle, bu öğrencilerle etkileşim sadece onların işitme eksikliğine odaklanmamalıdır. Öğrenciler bir bütün olarak düşünülmelidir; duyma engeli , insan çeşitliliğinin içinde bulunan bir özelliktir.

İşitme sorunlarının % 80'e yakını doğumda mevcuttur ve işitme engeli olan çocukların% 97'si ana dili sözlü dil olan işiten ailelerde doğmaktadır. Bu durum, ebeveynlerin bu durumda olan çocuklarıyla iletişim kurma şeklini belirler.

Aileler, işitme engelli çocukları için neyin en iyisi olduğuna karar vermek için tüm alternatifler, iletişim seçenekleri ve eğitim modelleri hakkında bilgilendirilmelidir. Bu nedenle, ana dil seçimi, sağırılık ve işitme bozukluğu ve bunların çocuklarının evrimsel gelişimindeki sonuçları hakkında tam bilgiye dayanarak karar vermesi gereken ailelerin iletişimsel, bilişsel ve sosyal düzeyde bir hakkıdır. Çocuklarının herhangi bir işiten kişi gibi kişisel özerkliğe erişebileceği dikkate alınmalıdır.

Bu nedenle, sağırılık veya işitme kaybı olan öğrencilerin heterojenliği vurgulanmalıdır çünkü bu öğrenciler aynı özellikleri ve becerileri, aynı tanıdık veya sosyal çevreyi paylaşmayabilirler. Sonuç olarak, tüm öğrenciler aynı eğitim ihtiyaçlarına ihtiyaç duymayabilir.

Bu nedenle, sağırlığı olan öğrencilere gitmeden önce basmakalıplardan veya önceki yargılardan kaçınmak gerekir. Bireysel özellikleri bilmek öğretmenlere nasıl iletişim kuracakları ve eğitim ortamında öğrencilerine nasıl yardım edecekleri konusunda bilgi verecektir.

2.1. İLETİŞİM YÖNLERİ

İletişim kurmak, kendimizi ifade etme ve diğerlerini anlama fırsatını paylaşmaktır.

İletişim ve dil, benzer kavramlar olarak karıştırılamaz. Dil, insan iletişiminin ana aracı olarak kabul edilir, işitsel-sözel bir ortamdır, ancak iletişim, akranlar arasında (jestsel, bedensel, piktografik ...) diğer ilişki yollarını içeren çok daha geniş bir terimdir.

Dil, bilginin iletilmesi, akranlar arasında iletişim ve bilgiye erişim için gerekli bir araçtır.

Dil edinimi, sosyal etkileşimler yoluyla ortaya çıkar ve büyür, ancak bunun için iki yeterlilik gereklidir:

- ☐ Dilsel yeterlilik: bir dilin biçimsel yönleri hakkında bilgi (fonetik, morfoloji, sözdizimi, sözlük)
- ☐ İletişimsel yeterlilik: muhatapla sözlü ve sözlü olmayan kaynaklar aracılığıyla etkileşim kurma ve bir mesaj oluşturma yeteneği.

Kalan işitme duyusu konuşmayı anlamalarına izin vermeyen derin sağırlığı olan çocuklar, sözlü dilin tüm gramer ve sözdizimsel öğelerini algılamada ciddi sorunlar yaşarlar. Bilinen ve sık kullanılan kelimeler hakkındaki bilgileri saklayabilirler ve daha fazla anlamsal ağırlığa sahip olanlar (özlüler, fiiller ve sıfatlar). Bununla birlikte, edatlar, bağlaçlar, zarflar, fiil formları, düzensiz fiiller veya tek heceli kelimeleri belirlemek daha zordur ve bu da mesajın sıkıştırılmasında bir müdahaleye neden olur (Villalba. 2004). Bu, sözdizimsel ve gramatik yönleri öğrenmeyi sürekli olarak pekiştirme ihtiyacını açıklar.

İşitme engelli öğrencilerin dil gelişiminde ayrıntılı özellikler oluşturmak zordur, çünkü aşağıdaki faktörler onların iletişimsel gelişimini koşullandırarak işitme kaybı olan öğrencilerin heterojenliğine yol açacaktır:

- İşitme kaybının başlangıç yaşı (dil öncesi, dil sonrası)
- İşitme kaybı teşhisinde yaş
- Tek taraflı veya iki taraflı işitme kaybı
- Sağırılık türü ve artık işitme
- İşitme cihazı türü (işitme cihazları, koklear implant)
- İşitme cihazı yokluğu
- Erken Bakım modalitesine katılım
- İşitsel-sözlü terapiler / Konuşma terapisi rehabilitasyonu
- Ana dil (sözlü dil, işaret dili, iki dillilik)
- Duyan veya sağır ebeveynler
- Aile katılımı
- Eğitim yöntemi

İletişimsel bir eylemde, iletişimin temel öğeleri verici, alıcı, mesaj, kanal, kod ve bağlamdır. Verici ve alıcı aynı dil kodunu (sözlü dil veya işaret dili) paylaşmadığında, mesaj eksik veya kısmi olabilir ve bu, aynı bağlam paylaşılsa bile iletişimsel eylemi ciddi şekilde etkiler.

Anadili işaret dili olan ve sözlü becerileri yetersiz olan öğrenciler, işaret dilini bilmiyorlarsa veya bir tercümanın yardımı yoksa, işiten kişilerle etkileşimde sorun yaşayabilirler. Sonuç olarak, genellikle yazılı veya görsel yardımcılara güvenmek zorundadırlar, bu da bir iletişimsizlik durumuna neden olabilir.

İşitme engelli çocukların yaklaşık% 97'sinin ana dili sözlü dil olan işitme ebeveynleri vardır. Bu, işaret dilinin doğal dil olarak edinilmesini zorlaştırır, çünkü ebeveynler onu öğrenebilir, ancak her iki dilde aynı becerilere sahip olamazlar. Bu, öğrenme için gerekli dış destek olmalı ve çocuk bunu daha sonra yaşamda öğrenmelidir.

**İşitme engelli öğrencilerle etkileşimdeki çeşitlilik, ortak
iletişimsel yönleri detaylandırmayı zorlaştırır.**

**İletişimsel değişkenlik, öğrencilerin bireysel özelliklerine
bağlıdır.**

Öğrenme sürecine dahil etme

Okumayı edinme, insan için konuşmayı öğrenmek gibi doğal bir aktivite değildir. Okumayı öğrenmek, farklı beyin alanlarının müdahale ettiği ve resmi ve düzenlenmiş eğitim gerektiren bir süreçtir. İşiten bir çocuk okumaya eriştiğinde, daha önce sözlü dille temas halindedir ve ifade ve anlama için gerekli temel dil becerilerine sahiptir.

Sağır öğrencilerin okumayı kazanmada yaşadıkları zorluklar kodlama okuma sürecinde değil, okuduğunu anlamada görülmektedir. Neyin okunduğunu anlamamak, bilgiye erişimi doğrudan etkiler ve bu da sonraki tüm öğrenme sürecini etkiler.

Bu öğrencilerin okuduğunu anlamada sahip olduğu zorluklardan bazıları şunlardır:

- Fonolojik, sözdizimsel ve gramer düzeylerinde sözlü dilde çok az yeterlilik.
- Okumaya yönelik motivasyon eksikliği: anlamadan okumak hayal kırıklığı yaratır.
- Deneyim eksikliği veya bilgi eksikliği nedeniyle okunan içeriğin içeriğine ilişkin yetersiz referanslar.
- Öğrencinin dil ve iletişim becerilerine uygun olmayan okuma-yazma yöntemleri

Okuma ve yazma becerileri, müfredatı öğrenme sürecini değişen derecelerde etkileyecektir. Bu nedenle, dilbilimsel ve iletişimsel becerileri kendiliğinden oluşan etkileşimlerle entegre olan öğrenciler, okuma ve yazma öğrenme ve edinme sürecinde daha iyi bir akademik prognoza sahip olabilirler.

***Video: Teens with hearing loss: Learning to advocate for yourself**
<https://www.youtube.com/watch?v=IGDNdjkXtDM>

***Video: Young and Deaf: Dean's Story**
<https://www.youtube.com/watch?v=dHPOEFWgPy4>

Okumak, bilgiye özerk bir şekilde erişime izin veren bir araçtır.

2.2. SOSYAL VE PSİKOLOJİ ETKİLERİ

Bir işitme kaybıyla nasıl yaşanacağı, büyük ölçüde ne zaman ortaya çıktığına, ne tür işitme kaybının olduğuna ve bilişsel, psişik ve sosyal gelişimde kişiyi nasıl etkilediğine bağlı olacaktır. Zor işitme , çocukluk, ergenlik, olgunluk veya yaşlılık işitme kaybı ile aynı öneme sahip değildir.

Nörosensoriyel, iki taraflı, şiddetli veya şiddetli ve prelingual işitme kaybı olan öğrenciler, eğitici ve sosyal etkileşimlerde daha fazla zorluk çekebilir. Bununla birlikte, erken teşhis, erken müdahale, uygun işitme cihazı uyarlamaları, konuşma terapisi, odyolojik ve iletişimsel özelliklerine uyarlanmış olanlar için daha iyi beklentiler mevcuttur.

İlk sosyalleşme özü olarak aile, işitme bozukluğunun görünürlüğüne bir yol açmak için büyük önem taşımaktadır. İşitme kaybının kabulü, duygulanım, iletişim araçları ve profesyoneller ve öğretmenlerle işbirliği, ailenin katılımına ve işitme engelli çocuklarının sosyalliğini , benlik saygısını ve benlik kavramını geliştirmesine izin verir.

Sosyal bakış

Sağırılık veya işitme kaybı, klinik açıdan tedavi edilmesi ve rehabilite edilmesi gereken bir engellilik olarak düşünülebilir. Bununla birlikte, sosyal açıdan bakıldığında, sağırılık veya ağır işitme kaybı, bazı bağlamlarda sınırlı bir kapasite olabilir. Diğer bir deyişle, yeterli, makul düzenlemeler olmadığında, işitme bozukluğu daha yetersizdir. Bazı örnekler:

a) Eğitim bağlamında, sağır bir öğrenci, sözlü iletişimi (altyazılı sesli rehber, manyetik döngü) veya işaret dilini (işaret kılavuzu veya işaret dili tercümanı) destekleyecek kaynakların bulunduğu merkezin tamamlayıcı bir etkinliği olarak bir sergiye katılırsa, işitme kaybı bu aktiviteye katılmak için yüksek bir sınırlama değildir.

b) Kültürel bağlamda sağır genç sinemaya gitmek isterse ve film altyazılıysa ve oda manyetik bir döngü ile donatılmışsa, tıpkı işiten kişi gibi kültürel bir aktivitenin tadını çıkarabilecektir.

İşitme engelli oldukları için kendilerini "engelli" olarak görmeyen sağır insanların bir kısmı vardır, kullandıkları nedenlerden bazıları şunlardır:

"Sağırılık bir hastalık değildir."

"Sağırılık bir işlev bozukluğu değildir."

"İşitme kaybı beni daha az yetenekli yapmaz."

Buna ek olarak, sağırılığın farklılaştırıcı bir özellik olduğuna dair psiko-sosyal bir mantık vardır. Sağırılardan sadece iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda özel bir sosyal kimlik olarak bir işaret dilini paylaştıkları "sağır topluluk" adlı bir sosyal gruba ait olma duygusu geliştirmek. Sağırılık, sosyal ve dilsel bir özellik olarak kabul edilir.

Bununla birlikte, işitme kaybı olan çoğu insanın bu "sağır topluluğun" bir parçası hissetmediği unutulmamalıdır. Bu nedenle, işitmeyenler için eşit bir toplulukta işitme kaybı olan tüm insanların sınıflandırılmasından kaçınmak gerekir.

"Sağır topluluğun" bir parçası olmayı (ya da olmamayı) seçme özgürlüğüne saygı duymak, işitme kaybı popülasyonundaki çeşitliliği kabul etmek için esastır.

İşitme kaybı olan kişilerin karşılaşması gereken sorunlar görünmezlik ve yanlış anlamadır. Sağırılık görsel olarak algılanmadığından, belirli sosyal bağlamlarda, işitme engelli kişiler, sadece iletişim eksikliği nedeniyle kötü niyetli, sosyal olmayan, saldırgan veya beceriksiz olmakla eleştirilir.

Ayrıca, işitme cihazı kullanan bir kişinin, gözlük takan ve iyi görebilen kişiler gibi işiten kişiler haline geldiğine inanmak da sık rastlanan bir durumdur. Ancak bu, ciddi veya derin işitme kaybı olan kişilerin gerçeği değildir.

Nörolojik sağırılık tedavi edilemez.

Erişilebilir olması ve iletişimi kolaylaştırması için ortama ihtiyaçları vardır. Örneğin, gürültülü bir ortamda işitme cihazı olan bir öğrenci bir konuşmada konuşma sıralarına saygı duyulmuyorsa, sıkılmaya, ilgisizliğe, öfkeye veya izolasyona neden olan durumlardan ötürü konuşma dizisini kaybedebilir...

Öte yandan, işaret dili kullanan bir öğrenci, düşük ışıktan veya dudakları okumadaki engellerden dolayı tercümanı düzgün göremiyorsa, herhangi bir faaliyet veya olaya katılım karmaşık hale gelecektir..

Psikolojik etkiler

Engeli olan öğrencilerin psikolojik gelişimine odaklanan çok fazla çalışma yoktur. Bazı nedenler şunlar olabilir:

- Tamamen duymayan veya işitme engelli kişilerin heterojenliği, standart testlerin yapılmasına izin vermez,
- Dil veya iletişim becerileri zayıf kişiler için sesli sözlü psikolojik testlerin zorluğu,
- Kişisel gelişimi etkileyen çok sayıda değişken.

Bu nedenle, ortak bir psikolojik profili açıklayabilecek belirli özellikleri belirlemek karmaşıktır. İşitme bozukluğuna sahip olmak, genel bir psikolojik profile neden olmaz.

Çevresindeki insanlarla (aile, akranlar, öğretmenler) etkileşim, çocuğun duygusal gelişimi ve psikolojik evrimi ve topluma özerk ve bağımsız bir şekilde dahil edilmesi için belirleyici olacaktır.

Bununla birlikte, bazı psikolojik belirtiler tamamen duymayanlık veya zor işitme kaybı olan bazı öğrencilerde gözlemlenebilir: izolasyon, güvensizlik, dikkat eksikliği, olgunlaşmamışlık, hayal kırıklığı, sinirlilik.

- Aynı iletişim kanalı ve kod paylaşılmadığında en yakın çevreleriyle (aile, arkadaşlar, meslektaşlar) iletişimdeki eksiklikler öğrenciyi etkiler, yalnızlık ve izolasyon duyguları oluşturur.
- Ebeveynlerin aşırı koruması, genellikle ebeveyn kontrolüyle yüzleşmek zorunda olan ergenin özerkliğini ve bağımsızlığını ve ebeveynlerin çocuklarının sözde savunmasızlığından korkmasını azaltır.
- İşitme cihazı takmak, ifade hataları veya işaret dili kullanmak, işitme akranlarının geri kalanından farklı olduklarını fark eder. Görüntünün bir ifade biçimi olduğu ergen bir toplumda, işitme sorunları olan bazı öğrencilerin belirgin veya yalıtılmış hissetmesine neden olabilir.
- Yetersiz akademik sonuçlar, çabaları bazen notlarla telafi edilmediğinden, engeli olan öğrencilerin belirsizliğine katkıda bulunur.

- Görsel yönlelere sürekli dikkat, diğer bilgi kanallarının dikkatini bozarak öğrencinin ilgisinin aşırı çaba göstermesi nedeniyle ilgisini kaybetmesine neden olur. Bazen durumu anlamadıkları için olanlara olan ilgilerini kaybederler.
- Bilgi ve iletişime erişim eksikliği, bilgiye erişimde bir kayıp anlamına gelir ve bu da deneyim eksikliğinden dolayı bazı yönlerden psikolojik olgunluğu sınırlandırabilir.
- Anlayamama ve anlaşılamama konusundaki hayal kırıklığı, duygusal ifadeleri sözlü olmayan iletişimlerinde ve öfkeli tepkilerinde belirgin olan sinirlilik durumları yaratabilir.

İşitme kaybına ve gruptaki, sınıftaki entegrasyon derecesine bağlı olarak, işitme kaybı tamamen duymayan öğrencileri akranlarıyla sosyal ilişkilerinde etkileyecektir. Etkileşimlerin psikolojik, duygusal ve bilişsel gelişimde hayati öneme sahip olduğu bir aşamada, belirsizliklerini çözmeye yardımcı olacak bir yol bulmak ve aynı zamanda güvenlerini, yeteneklerini teşvik etmek önemlidir. Bu, engeli olan öğrencilerin, dünyanın farklı bir vizyonuna katkıda bulunabilecek herhangi bir başka üye olarak grup sınıfının dinamiklerine katılmalarına izin verecektir.

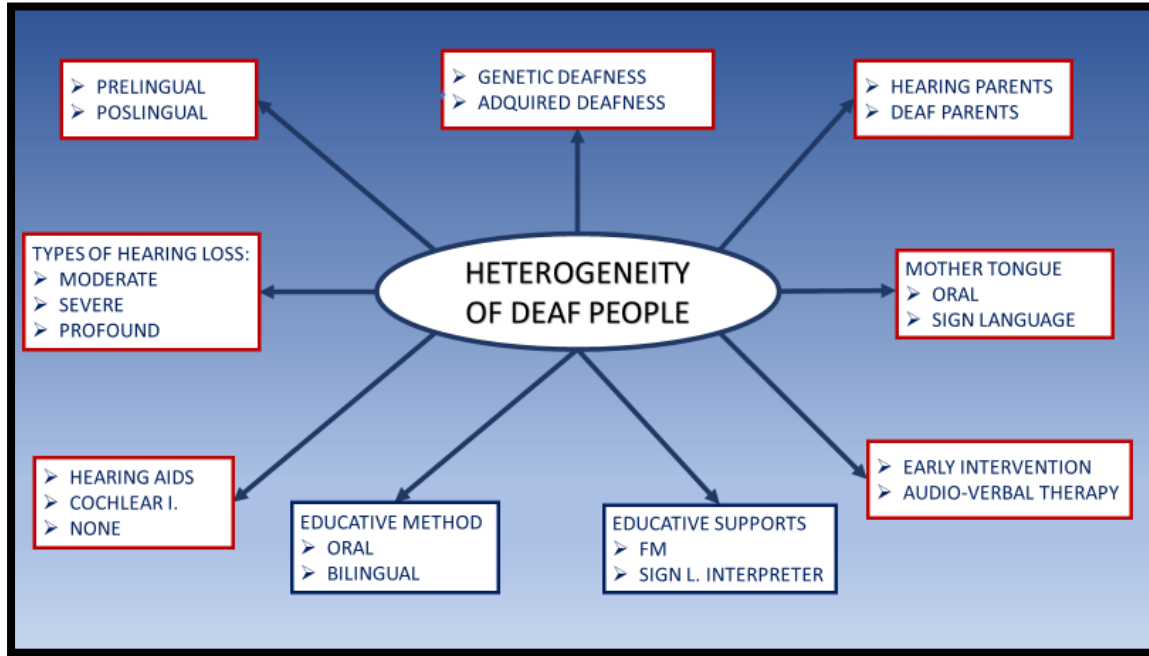
İşitme bozukluğuna veya engeline sahip olmak genel bir psikolojik profil belirlemez.

2.3. DUYMA BOZUKLUĞUNDA VE TAMAMEN DUYMAYANLIKTA ÇEŞİTLİLİK

Muazzam bir sosyal ve iletişimsel değişkenlik, tamamen duymayan veya işitme güçlüğü çeken insanlar grubunu karakterize eder. Eğitim uygulamalarının çeşitlendirilmesine yansıyan dilsel profillerin giderek artan bir heterojenliği vardır (Plaza-Pust, 2019).

Bu nedenle, engeli olan tüm öğrencilerin benzer bir tanıdık, eğitici ve sosyal bağlama sahip olduğu varsayılmamalıdır; ya da sosyal etkileşimlerinin bireysel düzeyde benzer bilişsel ve sosyal deneyimlere katkıda bulunabileceği düşünülmemelidir..

Tamamen duymayan olması nedeniyle hiçbir öğrenci tamamen duymayan kimliğiyle veya tamamen duymayan kültürüyle özdeşleştirilmemelidir. İşitme kaybı, kişinin farklılaşmış bir topluluğun, bir kültür ve paylaşılması gereken değerlerin bir parçası olmasını gerektirmez. Tamamen duymayanlık veya işitme kaybı olan, işaret dilinde iletişim kurma zorunluluğu yoktur. İşaret dilinin kullanılması kişisel bir tercihtir ve reşit olmayanlar söz konusu olduğunda seçim, eğitimlerinden doğrudan sorumlu olan ebeveynlerine aittir.

* İşitme kaybı olan kişilerin değişkenliğini açıklayan çeşitli faktörler

KAYNAKLAR

- *Blog of a traveller deaf young woman: <https://deafinitelywanderlust.com/>
- *Video: a young deaf woman (English audio with subtitles in English) <https://www.youtube.com/watch?v=jhm5OaXJVMQ>
- *Video: a deaf man (English audio, with subtitles in English, French, Rumanian) <https://www.youtube.com/watch?v=dx70vvOSINY>
- Video (subtitled English): *Navigating deafness in a hearing world* | Rachel Kolb <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=uKKpivPd6Xo>
- Video (subtitled English, Spanish Turkish) *I'm deaf, but we can still talk* https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=M3f_mENOQaE
- Video: Deaf People Tell Us Which Questions Annoy Them the Most (audio in English with subtitles in English, French, Turkish, Spanish) <https://www.youtube.com/watch?v=DuCx5N5VAZk>

KAYNAKÇA

- Torres Santiago (Coord.) (1995) *Deficiencia auditiva. Aspectos Psicoevolutivos y educativos*. Ediciones Aljibe. Málaga.
- FIAPAS (Jáduenes et alt.) (2004) *Manual Básico de Formación Especializada sobre Discapacidad Auditiva*. Madrid, FIAPAS.
- Blakemore et Frith (2005) *The learning brain*. Editorial Ariel, Oxford.
- Trinidad, G y Jáduenes, C. (coord.) (2011): *Sordera infantil. Del diagnóstico precoz a la inclusión educativa*. Madrid. FIAPAS
- Mora, Francisco (2013): *Neuroeducación*. Madrid. Ed. Alianza
- Martín Blanco, J. (Coord.) (2011) *La percepción de las personas sordas sobre la lectura: una mirada a la adolescencia*. Fundación CNES. https://www.cnse.es/media/k2/attachments/estudio_percepcion_lectura.pdf
- Bridget Shield (2019) *Evaluation of the social and economic costs of hearing impairment*. Hear-It AISBL. Belgium <https://www.hear-it.org/sites/ReportHearingLossNumbersandCosts.pdf>
- Web CESyA: [documentos-elaborar-textos-de-lectura-facil.pdf](#)
- <http://www.rinace.net/rlei/numeros/vol3-num1.html>
- <https://formacionasunivep.com/ejpad/index.php/journal/article/view/47/46>

ÜNİTE 3.BİLGİ VE İLETİŞİMDE ERİŞİM

İÇERİK

Giriş

3.1. Sözlü İletişim

3.2. İşaret Dili

3.3. İşitme Engelliler İçin Evrensel Erişilebilirlik

3.4. İletişimsel Erişilebilirlik İçin Teknik Kaynaklar

3.4.1. Manyetik Döngüler

3.4.2. FM sistemi

3.4.3. Betimleyici Altyazılar ve Normal Altyazılar

3.5. Yeni teknolojiler

Kaynakça

Hedef

- İşitme engelli öğrencilerin iyi bir etkileşimde bulunmak için, işitme engelli kişilerin ne tür bir iletişim kullandıklarının farkında olmak.
- İşitme engelli öğrencilerin dikkatli bir şekilde bilgiye erişilebilirliğini garanti altına almak için hangi materyallerin, insani ve teknik kaynakların var olduğunu öğrenmek.

Giriş

"İnsanoğlunun iletişim ihtiyacı resmileşmiş herhangi bir dilden öncedir." (Torres, 1995)

Toplum çoğunlukla işitme engellilerden oluşur, bu nedenle hiç duymayan veya işitme engelli kişilerin günlük olarak karşılaştıkları iletişim sorunları nüfusun büyük kısmı için görünmezdir. Engellilerin Haklarına Dair Sözleşme (CRPD) (2008), erişilebilirlik, bireysel özerklik, topluma dahil olma ve fırsat eşitliği gibi birçok yol gösterici ilke tarafından yönlendirilmektedir.

Fırsat eşitliği hakkının toplumun her alanında gerçekleştirilebilmesi için işitme sorunları olan kişilerin tartışılmaz bir hak olarak iletişime ve bilgiye erişiminin olması esastır. Çevreyle ilişkilerinde her gün uğraşmaları gereken, özerkliklerini ve işiten insanlarla eşit şartlarda topluma dahil olmalarını ciddi şekilde engelleyen birçok iletişim engeli vardır.

Sözleşme, makul düzenlemeleri "engelli kişilere diğerleriyle eşit şekilde tüm insan haklarından ve temel özgürlüklerden yararlanmalarını veya kullanmalarını sağlamak için belirli bir durumda gerekli olduğunda gerekli ve uygun değişiklikler ve uyarlamalar" olarak tanımlamaktadır.

İletişim ve bilgede erişilebilirlik, hiç duymayan veya işitme engelli kişiler için çok önemlidir. Dil, en geniş tanımıyla ana iletişim aracıdır. Bir dil bilgisi, ne olursa olsun, kişisel etkileşimlere, bilginin aktarılmasına ve dolayısıyla bilgiye erişime, kalkınmanın temel direklerine, bireysel özerkliğe ve topluma dahil olmaya olanak tanır.

Böylece, bilgi ve iletişimin erişilebilir olması için geliştirilen ve uygulamaya konulan tüm makul ayarlamalar, kişinin çevre ile ilişkisine tam olarak dahil edilmesini garanti eder.

İşitme kaybı olan öğrenciler için, okuma ve yazma becerilerini ülkelerinin resmi dilinde öğrenmenin bir öğrenci hakkı olduğunu göz önünde bulundurarak, ana dillerine uyarlanmış aracı eğitim diliyle kendilerini bilmeleri, anlamaları ve ifade edebilmeleri gerekir.

Eğitim desteğine özel bir ihtiyaç duyan öğrencilerin okullaşması, dahil etme ve katılım, kalite, eşitlik, ayrımcılık yapmama ve eğitim sistemine erişim ve kalıcılıkta etkili eşitlik ve tüm öğrenciler için evrensel erişilebilirlik ilkelerine göre yönetilmelidir, buna ihtiyaç duyduğu kaynaklarla da bakılmalıdır (FIAPAS 2020).

Kapsayıcı bir eğitim, her durumda uygun kaynakların uyarlanması ve uygulanması açısından makul ayarlamalar yapmak için, İşitme Engelliliği veya işitme kaybı olan öğrencilerin sahip olduğu farklı iletişim biçimleri ve bilgilere erişim hakkındaki önceki bilgilerden başlamalıdır. Ailedeki ana dile ve aracı eğitim diline bağlı olarak, kaynaklar öğretim faaliyetinin bazı anlarında paylaşılacak veya bireysel olacaktır.

**ERİŞİLEBİLİR BİR ORTAM
ERİŞİLEMİYEN BİR ORTAMI DEVRE DIŞI BIRAKIR**

*Okuma:

*"Öğrenme için Evrensel Tasarım Hakkında Bilmeniz Gerekenler

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1370351>

İşitme engelliler için uluslararası logo

3.1. SÖZLÜ İLETİŞİM

Herhangi bir kültürde, 6-7 yaşlarındaki çocuklar doğal olarak çevrelerinin diline hakimdir. Sözlü dil gelişimi işitme ve işitsel hafıza ile yakından bağlantılıdır. İşitsel serebral korteksi içeren sözel kavrayış, konuşma seslerinin algılanmasına ve edinilmiş dilsel yetkinlik performansına bağlıdır (Torres, 1995).

Biyoloji, nörolingüistik ve nöropsikoloji, dil ediniminde yer alan beyin süreçlerini inceleyerek, sözlü dil edinimi için kritik veya hassas dönemler olduğunu belirlemiştir. İnsan konuşması doğuştan gelişmez, ancak konuşma potansiyeli mevcut olsa da sadece belirli bir dönemde konuşmayı öğrenerek bu potansiyeli gerçeğe dönüştürür (Mora 2013).

Beyin esnekliği, beynin yapısını ve işlevini değiştirme yeteneği olarak tanımlanabilir. Sözlü dil edinimi için özel dönem, sinirsel esneklik sayesinde dil öğreniminin daha istikrarlı ve dinamik olduğu çocuk gelişiminin ilk yıllarıdır. Bu nedenle fizyolojik gelişimi daha kısa olan işitme sisteminin kritik döneminden yararlanmak için işitme cihazlarının (işitme cihazları veya Koklear implantlar) adaptasyonu çok erken yaşlarda önerilmektedir. Bu belirli beyin esnekliği döneminden sonra bir adaptasyon veya yerleştirme, sözlü dil kazanımının etkisiz olduğu anlamına gelmez, ancak çocuk için daha yavaş ve daha zor bir süreç olacaktır.

Sözlü dilin kazanılması ve geliştirilmesi için temel gereksinimler:

- Normal işitme (hafif kayıp)
- Şiddetli nörolojik işlev bozukluğu
- Normal sesletim ve eklemlenme organları
- Normal bilişsel düzey
- Yeterli psiko-duyuşsal evrim
- Sosyal ve iletişim deneyimleri

Sözlü dil ediniminde gerekli olan psikolojik süreçler şunlardır:

- Dikkat
- İşitsel, görsel ve dokunsal algı

- Taklit
- Bellek
- Motivasyon
- Duygu

Açıkçası, işitme engelli öğrenciler, işitme cihazı ile artık işitme mevcut olmadığında, temel işitsel algı ve işitsel hafızanın gereksinimlerinde ciddi sorunlar göstermektedir. Ayrıca, şiddetli ve derin işitme kaybı bilgiye işitsel erişimi engeller ve öğrenme süreciyle doğrudan ilişkili olan ardışık tüm psikolojik ve bilişsel yönler (dikkat, duygu, hafıza, motivasyon, düşünme) müdahale edebilir.

A) Sözlü Dil ve İşitme Bozukluğu

İşitme engelli çocuklar, duyan çocuklar ile aynı bilişsel ve gelişimsel süreçleri izlerler. Bununla birlikte, sözlü dilin edinimi konuşma diline erişime, iletişimsel deneyimlere ve sözlü dil gelişimini doğrudan etkileyen bir dizi değişkene bağlıdır:

- İşitme kaybının ortaya çıkma yaşı (dil öncesi, dil sonrası)
- İşitme kaybının teşhis edildiği yaş.
- İşitme Engellilik ve işitme kalıntısı türü
- İşitme cihazlarının adaptasyonu
- İşitme cihazı türü (işitme cihazları, koklear implant)
- İşitme cihazlarının yokluğu
- Erken Bakım tarzına yardım
- İşitsel-Sözel Terapiler / Konuşma Terapisi Rehabilitasyonu
- Anadil (sözlü dil, işaret dili, iki dillilik)
- İşitme veya işitme engelli ebeveynler
- Aile katılımı
- Eğitim Metodu

Sözlü dil edinimi, işitme cihazlarının sağladığı işlevsel veya kalıntı işitmeden yararlanmak için, işitsel-sözel terapiler yoluyla, başlangıçta işitsel eğitime dayanmaktadır. Buna paralel olarak, bireysel bir konuşma terapisi programı geliştirilecektir. Bazen, işitme cihazlarının (FM,

manyetik döngü) kullanımına elverişli teknik kaynaklara ek olarak, fonolojik yönü (Cue Speech) veya sözdizimi (Bimodal) açısından sözlü dili kolaylaştıran yöntemlere ihtiyaç duyulabilir.

Bununla birlikte, pratikte, farklı materyallerin ve metodolojik kaynaklarının bazı esnekliklerle kullanıldığı unutulmamalıdır; konuşma terapistleri ve uzman öğretmenler, yukarıda belirtilen değişkenlere bağlı olarak bunları her çocuk için kişiselleştirilmiş bir güzergahta birleştirebilir. Sözlü dil edinimi, işitme kaybı olan çocuklar ve aileleri için çaba gerektirir. İşitme cihazı takmak, işiten insanlarda olduğu gibi doğal sözlü dil edinimini garanti etmez.

Dilsel yönlerin (fonolojik, dilbilgisi, anlamsal veya metalinguistik) öğretilmesi ve öğrenilmesi ve ayrıca iletişimsel ve kapsamlı düzeylerde iletişimsel yönlerin de dahil olduğu, komple konuşma terapisi rehabilitasyon sürecinin eksiksiz bir süreç olması gerekir. Doğal bir yaklaşımla, çocuğun kontrollü durumlardan başlayarak günlük kurallara kadar dilsel ve iletişimsel kuralları soyutlaştırmasını, ayırt etmesini, sentezlemesini, kullanmasını ve entegre etmesini sağlamaktır. Amaç, sözlü konuşmanın öğrenci iletişiminin tamamlayıcı bir parçası (pragmatik) olmasıdır.

Bu amaçla ilk sosyalleşme ortamı olarak ailelerin rolü esastır. Sonuç olarak, bilgi sağlamak ve onları işitme engelli çocuk için iletişim becerileri konusunda eğitmek, sözlü dilin doğal olarak kazanılması açısından çok önemlidir. Aile, çocuklar için belirleyici olacak sosyal ve iletişimsel deneyimler sunar.

B) Sözlü iletişime erişim

İşitme engelli öğrencilerin sözlü iletişime erişimini sağlamak için mevcut metodolojilerin bazı hedefleri şunlardır:

- işitme kalıntısını optimize etmek
- İşitmede iyi bir şekilde ayırt edicilik sağlamak
- İşitmenin anlaşılabilirliğini arttırmak
- İşitsel belleği geliştirmek
- Seslendirme için nefes alış-verişini yeniden eğitmek
- Fonolojik yönlerin farkındalığını arttırmak (tonlama, ses, ton, melodi, ritim, telaffuz)
- Aynı eklemlenme noktasına sahip hecelerin ayırt edilmesi için dudak okumayı optimize etmek

- Sözlü içeriği genişletmek (etkileyici ve kapsamlı kelime dağarcığı)
- Kelimelerin anlamsal ilişkileri hakkında farkındalık yaratmak
- Sözlü söylemin gramer yönlerinin kazanılmasını sağlamak (fiil zamanları, edatlar, bağlaçlar, zamirler, nesnelerin ...)
- Sözlü söylemler ile gerçekliği temsil etmek
- Sözlü söylemin tutarlılığı ve uyumu
- Yazılı ifadenin tutarlılık ve uyumu
- Sözlü iletişimde motivasyon ve katılım
- Cümlelerin ve metinlerin farklı formatlarda kapsamlı okunması

C) Dudak okuma

Bazı işitme engelli veya işitme güçlüğü çekenler, konuşurken dudaklarının hareketlerini okuyarak karşıdakinin mesajının bilgilerini tamamlamak için kullanılan bir tekniktir. Bu şunları gerektirir:

- ✓ konuşmacının ağzını gözlemlemek için iyi görsel algı.
- ✓ teknik eğitim
- ✓ iyi bir okuma için hoparlörün doğru seslendirilmesi
- ✓ bağlam yoluyla okunamayan bilgilerin tamamlanması için zihinsel ikame.

Ancak, tüm İşitme Engelli öğrenciler bu tekniği geliştirmek için aynı yeteneğe sahip değildir. Aynı pozisyonda / p // b // m / , (örneğin: mama-papa, ağızda aynı görsel temsile sahip olacaktır) eklemlenen bazı harfler bir dizi zorluk içerir. Bir başka zorluk da yumuşak damakta eklemlenen gizli harflerdir / k // g // j / (örneğin: reçel-jambon, yakalanmış-sıcak...).

Bu nedenle, Cue Speech ve Bimodal sistem gibi sözlü dili pekiştirmek için başka tamamlayıcı sistemler geliştirilmiştir.

Sözlü dil yeterliliği, etkili okumaya erişimin ilk koşuludur. Metinleri anlamak iyi bir okul performansının temelidir [...] Sözlü dile erişim, okuduğunu öğrenme ve kullanma gibi daha yüksek bilişsel süreçlerin edinimi ve geliştirilmesi için çok önemlidir (FIAPAS, 2009).

*OKUMA:

**İşitme Cihazı Kullanan İşitme ve İşitme Güçlüğü Çeken Çocuklar =*

<https://www.phonak.com/tr/tr/destek/children-and-parents/isitme-cihazi-kullanma/konusmayi-iyilestirme.html>

*Okuma: İşitme Engelliler Öğretmenleri ile Odyoloji ve Konuşma Bozuklukları Uzmanlarının İşitme Kayıplı Çocukların Eğitimi Hakkındaki Görüşleri

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/264209>

Yazının sözdizimsel yapısı sözlü dilin yapısına dayandığı için sözlü dil okuma-yazma sürecinin girişidir.

3.2. İŞARET DİLİ

İşaret dili tüm işitme engelliler için evrensel değildir

Her ülke veya coğrafi-kültürel topluluk kendi işaret dilini geliştirir. Birçok ülke işaret dilini resmi bir dil olarak tanımıştır.

İşaret dili, işitme engelli kişiler, işitme-görme engelliler ve birtakım bozulmalar nedenleriyle sözlü dille kendisini ifade edemeyen insanlar tarafından kullanılan dildir.

İşaret dili, ellerin, yüz ifadesinin ve vücut dilinin kullanıldığı görsel ve mimiksel bir dildir. El hareketleri hassas bir yapılandırmayı, konumu ve hareketi izler.

Sözlü diller gibi, her dile özgü bir dilbilgisi, sözdizimsel bir yapı, kelime ve pragmatikten oluşur. Sonuç olarak, ifade ve anlayış açısından gerekli becerileri kazanmak için öğretme ve öğrenme süreci gereklidir. İşaret dili yapısı sözlü dile karşılık gelmez. İşaret dili yapısı sözlü dile uymuyor. Bunun yerine, anlamı olan (işaretler) ve anlamsız (keramalar) minimum birimlerden oluşur.

Sözlü Dil ve İşaret Dilinin Farkları

	Sözlü Dil	İşaret Dili
Kanal	Sesli-Sözlü	Jest-Görsel
Önemli	Kelime	İşaret
En Küçük Bileşeni	Ses birimi	Kerama
Üretimi	Doğrudan veya geçici	Eş Zamanlı

A) Daktilolojik Alfabe

Sözlü dilin alfabesinin (manuel alfabe) manuel temsilidir. Baskın el ile çene hizasında havada gerçekleştirilir. İşaret dili olduğu, ancak sözlü dil alfabesini temsil eden bir işaret dili aracı olduğu vurgulanmalıdır.

Kelimeleri heceleme ve aşağıdakilerle iletişimi kolaylaştırmak için kullanılan bir araçtır:

- ☐ Yeni, bilinmeyen veya karmaşık bir kelime
- ☐ Bir kelimenin atanmış işareti yoktur veya
- ☐ Bir kişi ilk kez tanıtıldığında ve henüz işaretini almadığında

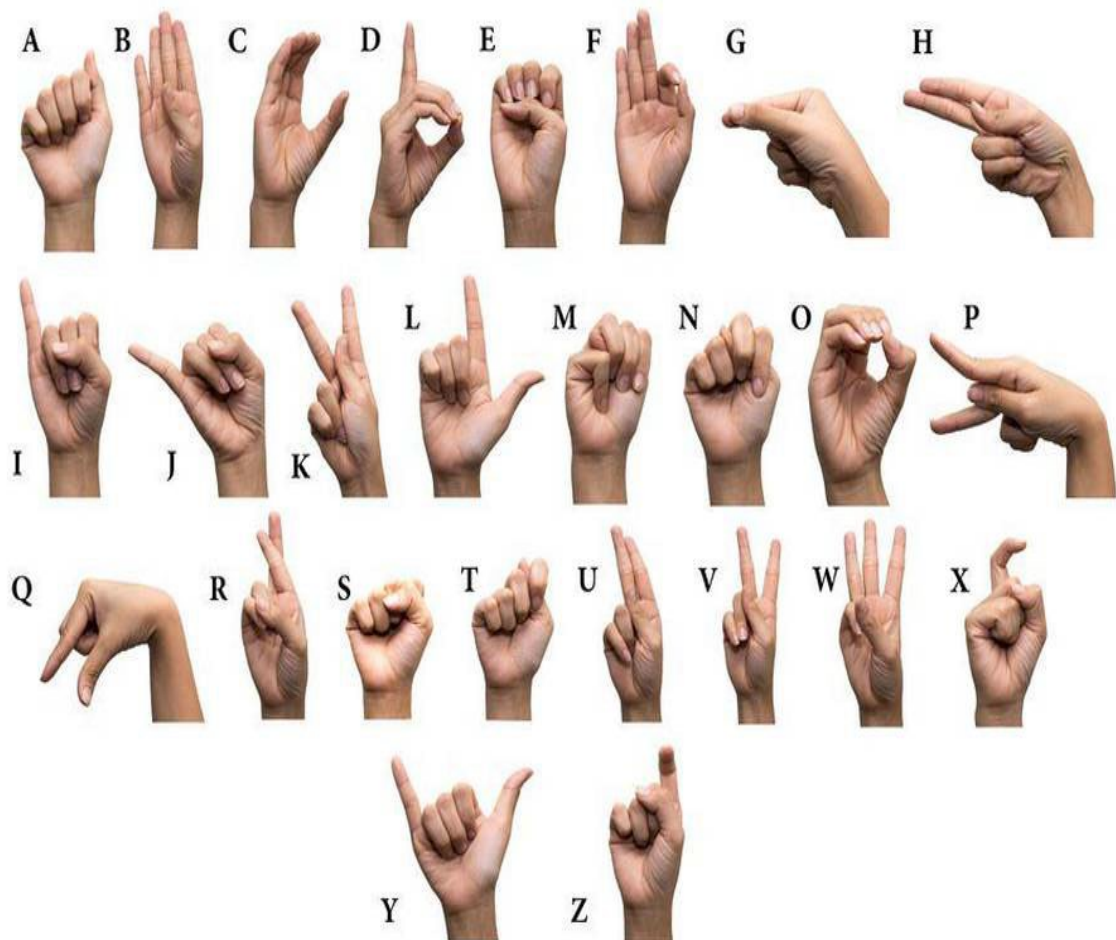
İşitme ve Görme engelli bir kişinin iletişim sistemi olmadığı sürece, bir konuşmayı harf harf heceleyerek sürdürmek imkansızdır, bu durumda İşitme ve Görme Engelli kişi manuel alfabeye desteklenecektir.

*Dünya çapında farklı dillere ait işaret dili ağı: <https://www.spreadthesign.com/en.gb/search/>

B) İşaretlerin parametreleri

İşaretler şöyle olabilir:

- a) İkonik: genellikle yaygın doğal jestlerden kaynaklanır, bu işaretlerin temsil ettikleri şeyle tanınır (ör. ben, yeme, uyku, içme, sayılar...)

ÇAĞIRMAK <i>-i Birinin gelmesini kendisine yüksek sesle söylemek, seslenmek</i> Sağ el yüzün önünde, düz ve parmaklar birbirine bitişik, avuç içi kendimize bakacak şekildedir. Parmaklar avuç içine doğru kıvrılır.	AFİYET OLSUN <i>Bir şey yiyip içenlere "yarasın" anlamında söylenen iyi dilek sözü</i> Sağ el açık mide üzerinde daire çizer. Ardından sağ el avuç içi yukarı bakacak şekilde ileri hareket ettirilir.
ERİK <i>isim, bitki bilimi Gülgillerden, beyaz çiçekli bir ağacın kabuğu ince, çeşitli renklerde, mayhoş veya tatlı, eti sulu, tek ve sert çekirdekli yemişi</i> Sağ el sağ yanak hizasındadır. İşaret parmağı ve başparmak birbirine değecek şekilde, açık parmaklar fotoğraftaki gibi sağ yanağa konur.	ŞAŞIRMAK <i>nsz Herhangi bir durum karşısında şaşkınlık duymak, hayret etmek</i> Her iki el iki yandan avuç içleri kendimize bakacak şekilde açılır.

b) İsteğe Bağlı : İşitme engelli işaretçilerden oluşan bir topluluk tarafından oluşturulan, önceki bir ortak referanstan başlayan, ancak anlamları ile ilişkilendirilmesi zor olan işaretler

İşaretler, yürütülürken bir dizi parametreyi takip etmelidir.

- El şekli: bir işaret yaparken elin şekli.
- Avuç İçi Yönlendirme : İşaret diline göre avuç içinin yönü
- Eklemlenme yeri veya yeri: işaretin vücutta (baş, omuz, göğüs) yapıldığı yer veya yükseklik, dikey kullanılabilir alan kalçadan başın üstüne ve yarı açılmış kolların yatay alanını içerir.

Hareket: işaretler statik değildir, hareket içerir (dönüşler, düz, yarı dairesel, zikzak, her iki elle aynı anda)

Temas noktası : baskın el vücudun bir kısmına dokunur(diğer el, yüz, kafa, göğüs, omuz, bel...)

Manuel olmayan bileşen: yüz ifadesi, vücut ifadesi, kelimelerin eklemelenmesi (dudak okuma), hareketlerin performansına eşlik eden vücut hareketlerini içerir.

C) Paralinguistik unsurlar

- Bir konuşma başlatmak için omuz veya kola hafif bir dokunuşla İşitme Engelli bir kişinin dikkatini çekin.
- Konuşma sırasında sürekli göz teması kurun
- Yüz ifadesi, aynı işaretlerle temsil edilen farklı anlamları ayırt etmek için bazı durumlarda ihtiyaç duyulan temel bir sözlü olmayan iletişim olarak özneye eşlik etmelidir.
- Konuşmayı yapmak için görsel bağlayıcılar: konuşmanın konusuna bağlı olarak kafa sallama, iddialı hareketler, yakın vücut duruşu, görünümünler veya gülümseme.
- Konuşmanın ne zaman kesileceği konusunda uyarıda bulunma
- Sohbeti kibarlıkla kapatmadan, kendimizi affetmeden, özür dilemeden önce uyarın
- İşaret dili tercümanı ile değil, her zaman işitme engelli kişi ile konuşun
- İşaret dili, sözlü dil olarak, sosyal bağlama bağlı bir bilgi ve resmi bir sicile sahiptir.

3.3 İşitme Engelli Kişiler İçin Evrensel Erişilebilirlik

Günümüzde teknoloji, yeni işitme cihazları modellerinde (işitme cihazları ve Koklear implantlar) önemli ve niteliksel bir ilerlemeden geçmiştir. Bununla birlikte, İşitme Engelli insanlar bilgiye ve iletişime erişim için, günlük yaşam durumlarında teknik desteğe ihtiyaç duyarlar. Bu durumları genellikle duyan insanlar tarafından fark edilmez, ancak işitme kaybı olan insanlar için mesajın anlaşılabilirliği zordur.

A) İşitme Engelli Öğrenciler İçin Teknik Destekler

Görsel Destek : İşitme Engelli insanların günlük yaşamına yardımcı olan farklı cihazlar veya destekler:

- Işıklı işaret, ziller ve dahili telefonlar
- Görsel ve parlak alarm ve acil durum sistemleri
- Metin veya işaret içeren uyarı işaretleri
- Altyazılı ve işaret dili yorumlamalı görsel-işitsel teknolojisi
- Açıklayıcı posterler, etiketler
- Mobil anlık mesajlar (Whatsapp, Messenger)
- Mobil görüntülü aramalar (Whatsapp, Skype, Zoom, Meet)
- Çevrimiçi görüntülü aramalar ve video konferanslar (Skype, Teams, Zoom, Meet)
- Video, ses ve metni aynı cihazda birleştiren Sinyal Kılavuzu
- Gerçek zamanlı olarak canlı halka açık etkinliklerin altyazıları: konferanslar, röportajlar, toplantılar
- Kaydedilen Altyazılar : televizyon, sinema, tiyatro, müzeler, kütüphanelerde konuşulan mesajı ve işitsel bilgileri (sesler, onomatopoeias , sesler) metin yazmak için kullanılan kaynak

**** **onomatopoeias**: adı verilen şeyle ilişkili bir sestten bir kelimenin oluşumu (örneğin guguk kuşu, cızırtı).

İşitsel destekler, cihazlar ve ses birnd mesajı anlaşılabilirliğini artıran sistemler:

- Ses Amplifikatörleri

- İşitme cihazı veya koklear implant ile bağlanan kablosuz Bluetooth mikrofonlar
- Frekans Modülasyonlu Sistem
- Manyetik indüksiyon sistemi (manyetik döngüler)
- Sesli kılavuzlar
- Ses-metin tanıma sistemleri
- Altyazılar ve altyazılar

B) H.I. ile öğrenciler için insani/kişisel yardım

Bazı profesyoneller, İşitme Engelli bir kişi ile çevresi arasındaki iletişimsel etkileşime arabulucu olarak doğrudan müdahale eder.

a) İşaret dili tercümanı: Sözlü ve yazılı dilden ulusal işaret diline kadar bilgileri yorumlayan ve çeviren profesyonel ve bunun tersi de olabilir. Amaç, işitme veya işitme engelli (işaret dili kullanan ve duyan kişi) ile sosyal çevresi arasındaki iletişimi sağlamaktır.

b) İşaret dili tele-tercüman: birtele-yorumlama merkezinde genel video telefonu (sabit ve mobil ağlar aracılığıyla) veya diğer teknolojileri kullanarak bilgileri uzaktan yorumlayan ve çeviren bir profesyonel. Bu, sözlü dil kullanan bir kişi ile işaret dili kullanan bir kişi arasında iletişim köprüsü kurmasını sağlayarak telekomünikasyon hizmetlerini erişilebilir hale getirir.

c) İşitme Engelli-körlük için rehber-tercüman: Sözlü ve yazılı dilden işaret diline veya işitme engelli kişinin kullandığı farklı sistem ve iletişim destek araçlarına kadar bilgileri yorumlayan ve çeviren bir profesyonel ve bunun tersi de geçerlidir.

d) Stenotipiz: konuşmacının konuşmasının yazılı bir metne gerçek zamanlı olarak yazılmasını sağlayan hızlı yazma sistemi aracılığıyla, mümkün olan altyazıyı dakika dakika gösteren profesyonel. Bu amaçla, bir stenotip klavye ve bir kelime işlemci yazılımı gereklidir. Yazılı metin ekranda gösterilir.

C) İletişimsel etkileşim stratejileri

Duyusal engeli olan bir kişi ile iletişim kurmanın ilk adımı, bazı temel iletişimsel etkileşim stratejilerini bilmektir. Bu yönergeler tüm iletişim ortamları için genel olarak geçerlidir.

İşitme engelli öğrenciyi (kabul ederse) sınıfa tanıtmak, sınıf arkadaşları arasında empatiyi geliştirmek için öğretmenin gerçekleştirebileceği ilk faaliyetlerden biridir. İşitme kaybının etkileri hakkında bilgi verilerek, öğrencinin kendisine, sınıftaki ihtiyaçlarını ve zorluklarını anlatma fırsatı verilir.

Etkileşim uygulamaları, konuşmacı ile alıcı arasındaki görsel veya işitsel teması bozmamayı amaçlamaktadır. Bu nedenle, bilgiye erişimi kolaylaştırmak için birkaç birincil gösterge dikkate alınmalıdır. Bunlar bilindik şeylerdir ve karmaşık değildir, genellikle konuyla ilgilidir; amaç, öğrencilerin iletişimini ve bilgiye erişimini iyileştirmektir.

Hatırlatma :

İşitme engelli öğrenciler, öğretmenle veya işaret dili tercümanı ile görsel teması kaybedecekleri için açıklamayı takip edemez ve aynı anda not alamazlar, bu da açıklamayı takip etmeyi zorlaştırır.

3.4. İLETİŞİMSEL ERİŞİLEBİLİRLİK İÇİN TEKNİK KAYNAKLAR

Teknik ve teknolojik kaynakların önemli bir kısmı işitme engellilik veya işitme kaybı olan kişilerin bilgiye erişmesine ve iletişimsel etkileşimlerinde yardımcı olmaktadır. Bu teknolojik yardımların bazıları işitme cihazı veya Koklear implante kullanıcılarına, diğerleri ise genel olarak işitme engelli kişilere yöneliktir.

Eğitimde bu kaynaklar, müfredat içeriğine erişimi kolaylaştırır ve sınıftaki anlaşılabilirliği artırarak işitme engelli öğrencileri büyük ölçüde destekler.

3.4.1. Manyetik Döngüler/işitme döngüleri

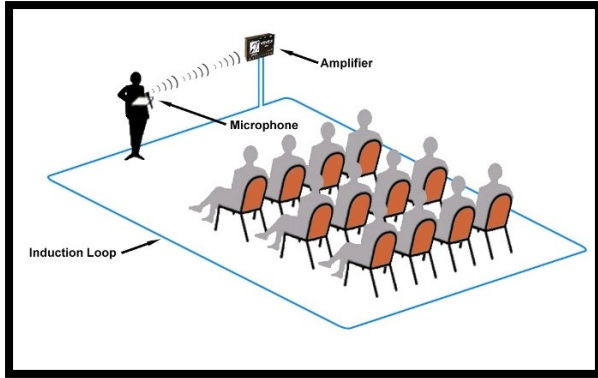
Manyetik indüksiyon döngüsü olarak da adlandırılan bir işitme cihazı sistemidir. Ses sinyalinin bir mikrofondan bir kabloya (döngüye) geçiren bir amplifikatöre bağlayan ve manyetik alanı

oluşturan bir sistemdir, bu sinyal telecoil ile işitme cihazı veya Koklear implante tarafından alınır. İşitme cihazının türüne bakılmaksızın Telecoil' i etkinleştirirse manyetik döngünün etrafında bulunan herkes yararlanıcı olabilir.

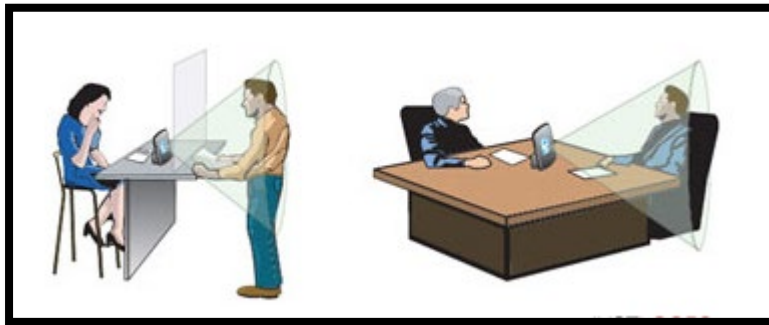
İşlevi, ortam gürültüsünü, akustik yankıyı ortadan kaldırmak ve ses sinyalinin net ve gecikme olmadan iletmektir.

Hedef alana bağlı olarak farklı manyetik döngü türleri vardır:

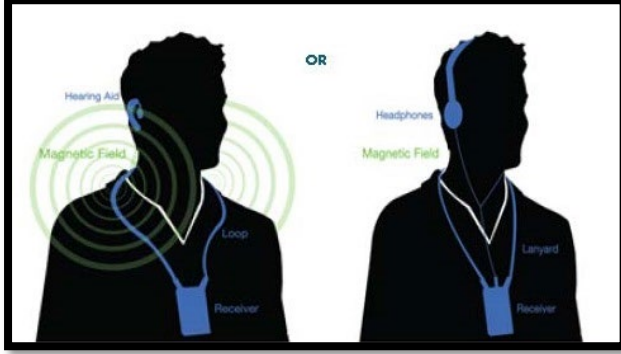
- Geniş alanlar ve toplu kullanım için oda indüksiyon döngüsü (oditoryumlar, sinemalar, tiyatrolar, konferans salonu, müzeler, sergiler)
- Küçük alanlar için sayaç indüksiyon döngüsü (müşteri hizmetleri, sayaçlar, otel resepsiyonu) bir masada veya taşınabilirde kalıcı olabilir.
- Multimedya cihazlarına (mobil telefon, ses kılavuzları, işaret kılavuzları) ayarlayabilen bireysel kullanım için boyun halkası

Resim 1: Oda indüksiyon döngüsü

Resim 2 : Taşınabilir indüksiyon döngüsü

Resim 3: Boyun döngüsü

Güncelleştirmelere ihtiyaç duymayan bu evrensel sistem, böyle bir işitme erişilebilirlik sistemine sahip tüm alanlar, onu tanımlayan aşağıdaki sembolle işaretlenmelidir.

Uluslararası logo manyetik döngü sistemi

*Video: İndüksiyon Döngü Sistemi Nedir?

https://youtu.be/wQQ7_XIxPIw

*Video: Döngü sistemi nedir ve nasıl çalışır? Altyazılı

<https://www.youtube.com/watch?v=SdGebUUhOPs>

3.4.2. FM sistemi

Ses kaynağı veya hoparlör ile işitme sorunu olan kişi arasındaki mesafe mesajın alımını etkiler. Uzaklığa ek olarak, tüm ortam sesleri ve yankılanma konuşmanın anlaşılabilirliğini değiştirebilir.

FM cihazlar genellikle işitme cihazı veya Koklear implantı kullanan işitme engelli öğrenciler için okulda kullanılır.

FM sistemi, kişisel kullanım için belirlenmiş bir radyo frekansı aracılığıyla doğrudan konuşmacının sesinden dinleyiciye konuşma sinyalleri iletmek için radyo dalgalarını kullanır. Kişisel FM sistemi arka plan gürültüsünü azaltır ve mesajların netliğini artırır.

FM sistemi, öğretmen veya hoparlör tarafından takılan bir verici mikrofon içerir. Çoğu modern sistem sinyali tabletler, hoparlörler gibi mobil cihazlardan alır. Mikrofon, sesleri frekansa modüle edilmiş bir sinyale kodlar. Alıcı, mikrofon tarafından işitme cihazlarına gelen radyo sinyallerini 15 metreye kadar alır.

Resim 1 : FM sistemleri alıcı türleri

YENİ FM Sistemleri

FM sistemleri işitme cihazının kullanımında tam anlamıyla bir devrim niteliği taşımaktadır. Kablosuz iletişimle cep telefonu ile Bluetooth üzerinden haberleşme – çeşitli müzik kaynaklarını uzaktan dinleme, izleyebilme, ders takip edebilme, açık alanda spor yapabilme, aktivitelere katılım, müze ve sergi ziyaretleri gibi pek çok önemli yenilik işitme cihazları kullanıcılarına özgür bir ortam yaratmaktadır.

Uzak mesafeli iletişimde de FM işitme cihazlarının vazgeçilmez bir yardımcısı halinde kullanılmaktadır.

***Video:** Sınıfta FM sistemi kullanımı

<https://www.youtube.com/watch?v=p8mlPWgs2Jw>

3.4.3. Altyazılar ve Altyazılar

Altyazılar, işitme sorunu olan kişiler ve dil bilmeyen veya ortam gürültüsünün ses almayı zorlaştırdığı durumlarda olan herkes için evrensel bir erişilebilirlik aracı olarak gereklidir.

İşitsel bilgilere erişim sorunlarının altyazılar aracılığıyla görsel-işitsel bir formatta dönüştürülmesi, işitme engelli veya işitme kaybı olan insanlar için son derece önemlidir. Bir TV programı, internetteki bir video, platform filmleri, sinemalar, tiyatrolar, müze veya sergi, görsel-işitsel, konferanslar olabilir. Bilginin işitsel-sözel olduğu birçok durum vardır.

Alt yazılar ses ve sözlerin metinlere uyarlanmasına olanak sağlar;

- ✓ Ne söylendi
- ✓ Kim söyledi
- ✓ Nasıl söylendi
- ✓ Ne duyuldu
- ✓ Ne izlendi

Altyazının Amaçları :

- Sesli bir bilgiyi metin olarak sağlamak
- Metnin okunabileceği kadar uzun süre sunmak
- Rahat okumayı teşvik etmek
- Karakterlerin tanımlanmasına yardımcı olmak
- Orijinal diyalogları anlaşılır kılmak
- Altyazıların hızını hedef kitleye (çocuklar, yetişkinler) uyarlamak

Altyazı türleri:

a) Otomatik altyazı: Ses tanıma tekniği

b) Eşzamanlı alt yazı: Teknik: stenotip

- Eşzamanlı altyazı için gereksinimler:

Stenotipist, Komple stenotype ekipman, Bilgisayar teknisyeni

Altyazılar işitme engeli veya işitme kaybı olan kişiler için
bilgilere erişilebilirlik sağlar.

***Altyazılar hakkında PowerPoint**

*video: Kendi kapalı altyazı ekleyin:

<https://support.google.com/youtube/answer/2734796?hl=en>

*Video: *Altyazılar: Nasıl eklenir .YouTube* (İspanyolca ses, Fransızca, İngilizce, Yunanca, Romence ve Türkçe altyazı)

<https://www.youtube.com/watch?v=tGieKRfTdew>

*Video: YouTube Videolarına Altyazı Nasıl Eklenir [Yeni Yöntem]

<https://www.youtube.com/watch?v=qfJthDvcZ08>

3.5. Yeni Teknolojiler

Toplum sürekli geliyor, tarihsel, demografik, sosyal bağlama ve yeni bilgi biçimlerine uyum sağlıyor. Bu dinamizm, insanların yaşadığı tüm alanlarda (eğitim, çalışma, sosyal, bilimsel, kültürel ve çevresel) devrim yapan yeni teknolojiler nedeniyle önemli bir değişim yaşamıştır. Tüm teknolojik ve dijital gelişmeler, iletişim kurma ve öğretme şeklimizi de değiştirerek yeni ilişki kurma, öğrenme ve çalışma yolları yarattı.

Hiç şüphe yok ki yeni teknolojiler, işitme güçlüğü çeken kişiler için e-posta, sosyal ağlar ve anlık mesajlaşma (sohbetler, görüntülü aramalar); hem sözlü dil kullanan işitme engelliler hem de işaret diliyle iletişim kuranlar için ilişkileri kolaylaştırarak, bilgiye özerk, hızlı ve dinamik bir şekilde erişme imkânı veriyor.

a) Teknoloji ve Eğitim

Dijital teknoloji eğitime giderek daha fazla entegre oluyor. Eğitim profesyonelleri, kısa sürede, çoğunlukla dijital dünyada günlük yaşayan öğrenciler için biraz demode hale gelen metodolojilerle öğretmeyi öğrendiler. Bu durum hem öğretmenlere hem de öğrencilere öğretme ve öğrenme sürecinde fayda sağlayacak yeni stratejilere ihtiyaç duyulduğunu göstermiştir.

Öğretmen-öğrenci ilişkileri, eğitim sürecini destekleyen iletişim ve etkileşim için en iyi araçlardan biridir. Duygusal merak; bellekte öğrenmeyi ve depolamayı teşvik eden yeni, ilginç ve heyecan verici her şey dikkat ve motivasyonu artırır (Mora, 2017). Hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin duyguları çevrelerindeki dünya ile uyumlu olmalıdır. Yeni teknolojiler günümüzde eğitim dünyasında önemli ve yenilikçi ve dinamik bir öğrenme fırsatı sunar.

Son çalışmalar, ilkökulda okuyan öğrencilerin %50'sinden fazlasının şu anda bilinmeyen, ancak teknoloji ve dijital dünya ile bağlantılı işlere sahip olacağını göstermektedir. Sonuç olarak, öğretmenler ve öğrenciler için BT (bilgi teknolojileri) eğitimi geleceğin yetişkinleri için gereklidir.

Eğitimde birçok teknolojik unsur öğretme ve öğrenme sürecine müdahale eder. Bilgisayarlar ve diğer cihazlar sınıflara dahil edilmiştir ve ayrıca çevrimiçi veya işbirlikçi eğitim şirketleri, tematik bilgi kanalları (bilimsel, teknik, sanatsal, tarihsel, edebi ...) tarafından oluşturulmak

üzere içerik ile öğrenme platformları ve sanal ortamlar için teknolojik yazılımlar geliştirilmiştir. Eğitim alanında koca bir dijital evren bulunmaktadır.

Bu teknolojik gelişmeler, öğrenciler tarafından bu platformların veya web sitelerinin içeriğine erişimi garanti etmek için her zaman erişilebilirliği bir arada kullanmamıştır.

İşitme engelli öğrenciler için belirli platformlar oluşturmak gerekli değildir. İşiten akranlarıyla aynı imkanlara sahip yeni öğrenme yöntemlerine erişim sağlamak için bu öğrencilerin erişilebilirlik ihtiyacı göz önünde bulundurulmalıdır.

Eğitim platformları dijital kaynaklar aracılığıyla eğitim araçlarına ev sahipliği yapar :

- Kaydedilen sınıflar veya canlı sınıflar aracılığıyla içerikler
- Eğitim kaynakları: podcastler , sunumlar, bilgi grafikleri, anketler, değerlendirmeler, belgeler
- İletişim araçları: forumlar, sohbetler, e-posta, görüntülü aramalar, bildirimler ve çevrimiçi özel ders oturumları.

Covid-19'un neden olduğu mevcut pandemi durumu, işitme engelli öğrenciler için yarattığı zorluklar nedeniyle çevrimiçi eğitime erişilebilirliğin önemini vurgulamıştır. Tüm öğrencilerin internet bağlantısı veya kişisel bilgi işlem cihazları (bilgisayar, tablet) olmadığı, platformlarda ve kaynaklarda erişilebilirliğinin zayıf olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğretim, öğrenme ve değerlendirme için materyal ve kaynakları erişilebilir kılmak için dikkate alınması gereken birkaç kılavuz vardır. Bilgi, iletişim ve eğitimdeki bu düzenlemeler, işitme engelli öğrencilerin bilgiye erişilebilirliğini ve becerilerini geliştirmelerini kolaylaştıracaktır.

***Okuma:** UNESCO Öğretmenler için BİT *Yetkinlik Çerçevesi*

http://yegitek.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2021_01/18130452_UNESCO_OYretmenlere_Yonelik_Bilgi_ve_YletiYim_Teknolojileri_Yetkinlik_Cercevesi.pdf

***PowerPoint: işaret dilinde yorumlama**

Dijital öğrenme araçları tüm öğrencileri kapsamalıdır, bu nedenle şunları göz önünde bulundurmak gerekir:

Tüm görsel-işitsel formatlardaki altyazılar:

videolar, kaydedilmiş sınıflar ve canlı sınıflar.

İşitme engelli öğrencilerin cihazlarına yüklenebilen konuşma tanıma uygulamaları veya programları aracılığıyla konuşmadan metne transkripsiyon.

Altı yazılara (Skype, Google Meet, Webex Meetings) veya bu kaynağa ihtiyaç

b) İletişim ve işitme engelli gençler için teknoloji

İşitme kaybı olan öğrencilerin günlük hayatta yeni teknolojileri nasıl kullandıklarına dair bazı örnekler vardır:

- **Video: İşitme Engelli sizng insanlar NDCS Teknolojisi hakkında konuşuyor - Radyo yardımları** <https://www.youtube.com/watch?v=1mHHsHxb2xU>
-
- **Video: İşitme Engelli gençler NDCS Teknolojisi hakkında konuşuyor - Kulaklıklar** <https://www.youtube.com/watch?v=GiNFh665k7Q>
- **Video: İşitme Engelli gençler müzik ve TV**
<https://www.youtube.com/watch?v=QNQ246zOoMA>

c) İletişim için diğer teknolojik kaynaklar

Günümüzde işitme kaybı ve işitme engeli olan insanlara yönelik iletişimi geliştirmek için birçok uygulama tasarlanmıştır.

KAYNAKLAR

*Video: İşaret Dili Bilmenin Önemi

<https://youtu.be/7WmaTyh9Lwk>

*Video: Yeni Başlayanlar için Türk İşaret Dili Günlük Kelimeler

https://www.youtube.com/watch?v=LsYqryZj_Lw

*Video: Türk İşaret Dili Alfabetini Öğrenin

<https://www.youtube.com/watch?v=f-Q1LelSbVA>

*Video: İşitme Engelliler İçin İşaret Dili Tercümanlığı Uzaktan Eğitim

<https://www.youtube.com/watch?v=bYQRd2uOwH0>

*Video: <https://www.youtube.com/watch?v=R4KFdmiqbjU&t=12s>

*Video: <https://www.youtube.com/watch?v=30PcN5DmJIE>

Okuma: <https://aikebaier.wordpress.com/isitme-engelli-ogrencilerin-egitiminde-yardimci-teknolojiler/>

TIC kaynakları hakkında YouTube Chanel

<https://www.youtube.com/c/FlippedClassroomTutorials/videos>

KAYNAKÇA

- Meyer, A., Rose, D.H., & Gordon, D. (2014). *Öğrenme için evrensel tasarım: Teori ve Uygulama*. Wakefield, MA: CAST Profesyonel Yayıncılık.
- JUDENES, C. (2009). **FIAPAS Çalışmasının** işitme engelli öğrencilerin eğitim durumuna ilişkin bulguları hakkında *bir inceleme ve yorum*.
http://www.fiapas.es/sites/default/files/monografico_estudio_sobre_poblacion_con_sordera_en_espana.pdf
- GUTIERREZ CÁCERES, R. *İşitme Engelli ortaokul öğrencilerinde hatalarla yazılmış metinlerin gözden geçirilmesi*. Öğretmenlik, 24, 2006, 281-294.
https://sid.usal.es/docs/F8/ART11327/revision_textos%20critics.pdf
- Mora, Francisco (2017): *Nöroegitim*. Madrid'e. Ed. İttifak

- *Erişilebilir dijital içerik oluşturma kılavuzu: Belgeler, sunumlar, videolar, sesler ve web sayfaları*, Hilera, J.R., Campo, E., García-López, E., García-Cabot, A. (Eds.). (2015). Alcalá de Henares, İspanya: Alcalá Üniversitesi. ISBN: 978-84-15834-82-3
- Unesco. *Öğretmenler için BİT Yetkinlik Çerçevesi (sürüm 3, 2018)*
<https://www.gcedclearinghouse.org/sites/default/files/resources/190056eng.pdf>
- *Ulusal İşitme Engelli Çocuk Society*. YouTube Chanel
<https://www.youtube.com/c/NationalDeafChildrensSociety/featured>
- *Web Sitesi Sağlıklı ve Oaring*. Yardımcı dinleme cihazları.
<https://www.healthyhearing.com/help/assistive-listening-devices/fm-systems>
- *TIC kaynakları hakkında* YouTube Chanel
<https://www.youtube.com/c/FlippedClassroomTutorials/videos>
<https://www.youtube.com/watch?v=Q8Sq9r50gc0>
- *Web BBC- Altyazı Yönergeleri* <https://bbc.github.io/subtitle-guidelines/>

ÜNİTE 4: EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN METODOLOJİK HUSUSLAR

- 4.1.İletişimsel Etkileşim Stratejisi (Beden dili ve ses kontrolünü dikkate alan aktif iletişim teknikleri)
- 4.2.İşitme Bozukluğunun Eğitimsel ve Mesleki Etkileri
- 4.3. İşitme bozukluğu için sözlü ve görsel iletişim desteği
- 4.4. Ulusal işaret dili
- 4.5. Arttırıcı İletişim sistemleri

HEDEFLER

Bu ünitenin amacı, eğitim ortamında işitme engelli kişilerin ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretimde dikkat edilmesi gereken metodolojik hususları anlamaktır.

Bu birimin ana hedefleri:

- İşitme engelli öğrenciler için iletişim stratejilerini öğrenmek ve aynı zamanda bunların eğitimsel ve mesleki sonuçlarını anlamak.
- Ulusal İşaret Dili hakkında bilgi sahibi olmak, bunun yanında mentorların artırıcı iletişim sistemleri hakkında bilgi edinmesini sağlamaktır.

ÜNİTE 4: EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN METODOLOJİK HUSUSLAR

İşitme engelli çocukların eğitiminde, bilgi ve beceri öğretiminin mümkün olduğunca görsel araçlarla desteklenmesi, eğitim ortamlarının düzenlenmesi ve akran etkileşimine imkân sağlanması oldukça etkilidir. Ayrıca yaşayarak öğrenmenin, öğrenilenlerin kalıcılığındaki önemi düşünüldüğünde, uygulamaya dayalı aktif öğrenmenin işitme engellilerin eğitimindeki önemi oldukça dikkat çekicidir.

Resim 1: Resimde birbiriyle konuşan 2 öğrenci vardır.

4.1.İLETİŞİMSSEL ETKİLEŞİM STRATEJİSİ (BEDEN DİLİ VE SES KONTROLÜNÜ DİKKATE ALAN AKTİF İLETİŞİM TEKNİKLERİ)

İLETİŞİM VE BEDEN DİLİ...

İletişim duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır. Bu sürecin amacı “anlaşılmaktır”.

İletişim bir bilgi alışverişi değildir. Verilen bilgiyi etkileyen duygu ve davranışın oluşturduğu farklı bir bütündür. Sözlü ve sözsüz iletişim işaretleriyle bir bütündür. İletişimin sözel olmayan öğeleri beden dili ve ses tonudur. Beden dili ve ses tonu, kişinin tarzını, tavrını ve söylenenin algılanış biçimini belirler.

BEDEN DİLİ

Beden dili insanlık tarihi açısından en eski iletişim aracımızdır. Beden dili duygu ve düşüncelerimizin yansımasıdır. İnsanların yüz yüze kurdukları ilişkide, kelimeler %10, ses tonu %30, beden dili %60 önem taşır.

BEDEN DİLİ ÖĞELERİ

- Beden duruşu Jestler
- Mimikler Göz teması
- Başın kullanımı Ayakların kullanımı
- Oturmak için seçilen yer Oturma biçimi
- Mesafe
- Giyim Kullanılan aksesuarlar
- Bakım ve makyaj

DOĞRUDAN GÖZ TEMASI

Bir kişiyle konuşurken dikkat edilecek en önemli noktalardan biri, nereye baktığımızdır. Doğrudan konuştuğunuz kişiye bakmak, karşınızdaki kişiye samimiyetiniziiletmenize yardımcı olur ve mesajınızın etkisini artırır. Yere bakarak veya gözlerinizi kaçırarak konuşmanız, karşınızdaki kişinin üstünlüğünü kabullenme olarak yorumlanacaktır.

Aynı zamanda göz teması kurarken aşırıya kaçmamak gerekir. Sürekli olarak bir insanın gözlerinin içine bakmak hem o kimsede rahatsızlığa sebep olur, hem de gereksizdir.

Doğrudan göz ilişkisi de zamanla geliştirilebilir. Bunun için, dikkatinizi göz temasınıza yöneltmeniz ve birisiyle konuşurken, gözlerinizi kullanım biçiminizin farkında olmanız gerekir.

BEDEN DURUŞU (POSTUR)

İnsanlar birbirleriyle ilişkilerinde çok farklı beden duruşları içindedir. Biriyle çok özel bir konuyu görüşen kişi hafifçe öne eğilir. Çocuğa eğilerek konuşan yetişkin, karşısında iş birliğine çok daha yatkın bir çocuk bulacaktır.

İlişkide olduğu kişiyi doğrudan karşısına alan ve dik bir beden duruşuna sahip olan kişi, mesajına güvenli bir özellik katmış olacaktır.

İki büklüm, boynu bükük, “süklüm püklüm” beden duruşları ne kadar hatalıysa, omuzları geriye atılmış, göğüs dışarı çıkmış, baş yana eğilmiş, meydan okur, savaşa davet eder türdeki beden duruşları da aynı ölçüde hatalıdır.

Başı ve bedeni dik tutarak konuşmak ve dinlemek, dikkat ederek zamanla beden duruşunu güvenli tavır yönünde geliştirmek mümkündür.

MESAFE VE BEDENSEL TEMAS

Mahrem mesafe, herkesin tipik olarak asansörde yaşadığı, tanımadığınız insanlarla yakın olduğunuzda rahatsızlık duyacağınız mesafenin ölçüsüdür.

Hangi toplumda olursa olsun mesafe, insan ilişkilerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bir insana çok yakın oturmak veya ona yakın durmak, elini omuzuna, sırtına koymak, koluna, eline değmek iki kişi arasındaki ilişkiye belirli bir “özerklik, yakınlık ve sıcaklık katar.

Karşıdaki kişinin koyulan mesafeyi veya bedensel teması nasıl algıladığına dikkat edilmesi gerekir. Aksi takdirde ortaya rahatsızlık verecek yorumlar ve istenmeyen sonuçlar çıkması kaçınılmaz olur.

JESTLER

Uygun ölçüde ve uygun şiddette yapılan jestler bir konuşmaya güç katar. Bu konuda dikkat edilmesi gereken, jestleri konuşmadaki eksik kelimeleri tamamlayacak bir araç olarak kullanmamaktır. Bundan başka sert ve sinirli jestlerin, dinleyenlerde rahatsızlık doğurduğu unutulmamalıdır. Rahat, sakin ve yumuşak jestler, konuşmacının kendine güvenini, konuştuğu konuya hakimiyetini ortaya koyduğu yönünde yorumlanmaktadır.

MİMİKLER

İnsan ilişkilerinde hiçbir şey, belki yüz ifadesi kadar önemli ve anlamlı olamaz. Üzüntünün veya kızgınlığın gülümseyen bir ifadeyle, sevincin çatık kaşlarla ifade edilmesi uygun düşmez. Güvenli bir ifade, verilen mesajla uyum içindeki bir ifadedir. Öfkeli bir mesaj veya memnuniyetsizlik en açık olarak donuk bir ifadeyle verilebilir.

SES TONU, ŞİDDETİ VE KONUŞMANIN AKICILIĞI

Ses tonunun kullanılma biçimi, sözlü iletişimin en önemli parçasıdır. İnsanlar arası ilişkilerde yaşanan en küçük gerginlik, kendini önce ses tonunda ortaya koyar. Büyük çoğunlukla gündelik ilişkilerde canlı, neşeli, enerjik bir ses tonu, insanlar üzerinde olumlu etki bırakır. Ancak ortada bir gerginlik ve sorun varsa ses tonunun yumuşak ve sakin olması çatışmayı önler ve iş birliğini kolaylaştırır.

Monoton, dinleyende bıkkınlık yaratan, kolayca dikkatin dağılmasına sebep olan bir konuşma üslubuyla kişi ortaya ne kadar orijinal fikirler koysa da ikna edici olmakta güçlük çekecektir.

Sert ve kesin konuşma biçimi, çoğunlukla dinleyenlerde savunuculuğa sebep olur ve rahatsızlık doğurur. Ayrıca sesine özür diler gibi bir ton veren kişilerin, karşındakiler tarafından istekleri kolayca geri çevrilir veya söyledikleri önemsiz olarak görülür.

İŞİTME ENGELLİ BİREYLERLE İLETİŞİM KURARKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- ✚ İşitme engelli ya da işitme güçlüğü çeken biriyle konuşmaya başlarken, kendisiyle konuştuğunuzu fark etmesini sağlayın. Duruma göre elinizle işaret edebilir ya da kişinin omzuna hafifçe dokunabilirsiniz.
- ✚ İşitme engelli kişinin nasıl iletişim kurmayı tercih ettiğini anlamaya çalışın. İşaret dili, jest, yazılı veya sözlü olabilir. İşitme engelli kişinin konuşmasını anlamakta güçlük çekiyorsanız bunu ona bildirin.
- ✚ Uzun ve karmaşık konuşmalar gerektiren durumlarda iş görüşmesi, doktor muayenesi ya da hukuki görüşmeler gibi bir işaret dili tercümanı kullanmak gerekir. Daha basit diyaloglarda yazıyla anlaşmak yeterli olabilir.
- ✚ İşitme engelli kişiyle işaret dili tercümanı aracılığıyla konuşuyorsanız, işitme engelli kişiye bakarak konuşun ve onunla göz teması kurun. Kişiye tercümanı aracılığıyla soru sormaktansa (“Çağlayan Hanım ne ister?” gibi), soruyu doğrudan kendisine yöneltin (“Hangi rengi tercih edersiniz?” gibi)
- ✚ Sessiz ve iyi aydınlatılmış bir ortam, etkili iletişim için idealdir. Pencere gibi bir ışık kaynağının önündeyseniz ve sırtınız ışık kaynağına dönükse, ışık karşınızdaki

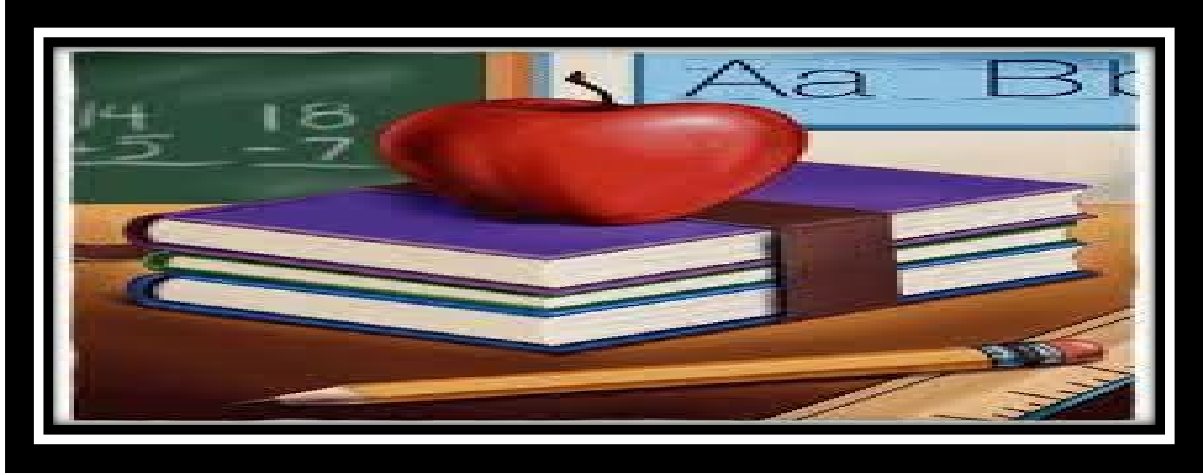
insanın gözünü kamaştırabilir ve dudaklarınızı okumaya çalışan engellinin yüzünüzü seçmesini zorlaştırabilir.

- ✚ Kişinin anlamadığı cümleleri tekrarlamak yerine, söylemek istediğinizi farklı şekilde ifade etmeyi deneyin. Açık, anlaşılır kelimelerle, yavaşça konuşun. Böylece az duyan engelliler dudaklarınızı okuyabilirler. Bu nedenle konuşurken sakız çiğnemeyin, sigara içmeyin ya da elinizle ağzınızı kapatmayın.
- ✚ İşitme engelli ya da işitme güçlüğü çeken birine bağırarak konuşmanıza gerek yoktur. İşitme cihazı kullanıyorsa, normal ses düzeyiniz sizi duyması için yeterli olacaktır.
- ✚ İşitme engelliler için konferans salonlarının ön sıralarından yer ayırın. Salonun ışıklandırmasının iyi olmasına dikkat edin. Jest ve mimikler, işitme engellilerin mesajları doğru algılamaları açısından önemlidir.

Resim 2: Resimde bir öğretmen ve 3 öğrenci bulunmaktadır. Öğretmen soru soruyor ve öğrenciler soruya cevap vermek için el kaldırıyor.

4.2.İŞİTME ENGELLİLERİN EĞİTSEL VE MESLEKİ ENTEGRASYONU

Resim: Resimde 3 kitap üzerinde 1 elma, 1 kurşun kalem, yazı tahtası vardır.

İşitme engelliler ilköğretim okullarından mezun olan öğrenciler ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda işitme engelliler meslek liselerine, endüstri meslek liselerine, ticaret meslek ve kız meslek liselerine Millî Eğitim Bakanlığınca sınavsız yerleştirilir.

İşitme engelli öğrenciler el becerilerinde genellikle başarılıdırlar. Ancak isteyen işitme engelli öğrenciler rehberlik araştırma merkezlerinin onayı ile normal liselere kaynaştırma eğitim ile devam edebilmektedir.

Liseden mezun olan işitme engelli öğrenciler Eskişehir Anadolu Üniversitesi Engelliler Entegre Yüksek Okulu'nda yükseköğrenimlerine devam edebilmektedir. İşitme engelliler bu okulda Yapı Ressamlığı Ön Lisans Programı, Bilgisayar Operatörlüğü Ön Lisans Programı, Seramik Sanatlar Lisans Programı, Grafik Sanatlar Lisans Programı, Mimarlık Lisans Programı'na devam edebilmektedir. Bu alanlara YGS ya da özel yetenek sınavı ile giriş yapılmaktadır.

İşitme engelliler aynı zamanda işitme kaybı derecelerine ve akademik başarılarına göre işiten bireylerle birlikte kazandıkları üniversitenin kazandıkları bölümüne devam edip mezun olabilmektedir.

İşitme engelliler tarafından yeterli talep olması durumunda ise 15-45 yaş arasındaki işitme engellilere okuma-yazma öğretimi kursları ya da meslek edindirme kursları halk eğitim merkezleri tarafından düzenlenebilmektedir. İşitme engelliler arasında üniversite eğitimi alanların oranı ülkemizde çok sınırlıdır. Daha çok sözel beceri gerektirmeyen alanlara yöneliminin olduğu görülmektedir. İşitme yetersizliği olan çocukların okul öncesinden başlayarak gereksinimlerini karşılamaya yönelik düzenlemelerin yapılmamış olması, onların tüm başarılarını ve uyumlarını etkilemektedir.

AKRAN ETKİLEŞİMİ VE İŞBİRLİKÇİ ÖĞRENME

Akran etkileşimine imkân sağlanması gereklidir. Öğretim sürecinde, öğrencilerin birbirleri ile etkileşime girerek, gerektiğinde birbirlerini model almaları sağlanarak, birlikte çalışabilmeleri için fırsat yaratılması, akran etkileşiminde önemlidir. Farklı seviyedeki öğrencilerin bir araya getirilerek küçük çalışma gruplarının oluşturulması da işbirlikçi öğrenmede esastır.

İşbirlikçi öğrenme ve akran desteği için;

- Çalışma grupları oluşturulurken farklı özellik ve düzeydeki öğrencilerin bir araya getirilmesine dikkat edilmesi,
- Gruptaki her çocuğun kendi görevini ve sorumluluğunu bilmesi,
- Grup çalışmasının sonucunda, her öğrencinin etkin rol almasının sağlanması,

Farklı düzeydeki öğrencilerin yan yana oturmasına dikkat edilmesi gereklidir. Böylece öğrenciler akademik ve sosyal alanlarda birbirlerine destek olacak, öğretmenin sınıf kontrolü kolaylaşacaktır.

İŞİTME ENGELLİ GENÇLER İÇİN ÜNİVERSİTELERDE AYRILMIŞ KONTENJAN

İşitme engelleri çok programlı liselerimizden ya da kaynaştırma eğitim yoluyla normal lise ve dengi okullardan mezun olan işitme engelli öğrencilerimize Eskişehir Anadolu üniversitesi Engelliler Entegre Yüksek Okulu'nda yüksek öğrenim yapması imkânı bulunmaktadır.

İŞİTME ENGELLİ ÖĞRENCİLER BU OKULDA; YAPI RESSAMLIĞI ÖN LİSANS PROGRAMI, GRAFİK SANATLARI LİSANS PROGRAMLARI, MİMARLIK LİSANS PROGRAMI ALANLARINDA EĞİTİM-ÖĞRETİM GÖRMEKTEDİRLER.

Bu okullara giriş üniversite sınavı sonuçlarına göre ön kayıtla ve özel yetenek sınavları ile yapılmaktadır. Ayrıca üniversite sınavını kazanıp da normal öğrencilerle birlikte öğrenim yapan öğrencilerimizde bulunmaktadır.

İşitme engelli gençlerin üniversite eğitiminde başarılı oldukları ve olabilecekleri bölümleri; erkek öğrenciler için İşitme Engeliler Çok Programlı liselerinde ve Endüstri Meslek Liselerinde okudukları mobilya – dekorasyon, yapı ressamlığı, metal işleri bölümleri ile ilgili lisans ya da ön lisans programlarıdır.

Kız öğrenciler ise Kız Meslek Liselerindeki bütün bölümlere devam edebilmektedir. Kız meslek liselerinde okudukları bölümlerle ilgili lisans yada ön lisans programlarına devam edebilir.

İşitme engelli öğrencilerin; a) meslek liselerinde okudukları bölümleri, üniversite veya meslek yüksek okullarında tercih ettikleri takdirde; bu bölümlere işitme engelli öğrenciler için ayrılacak, belli bir kontenjan dahilinde özel bir sınavla alınmalarının, b) Başka bir branşta okumak istediklerinde ise ek puan (Özürlüleri dikkate alınarak) oranının artırılarak uygulanmasının değerlendirilmesi için Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğü'ne yazı yazılmıştır.

İşitme engelli bireylerin daha çok tercih ettiği bölümler Endüstri Meslek ya da Kız Meslek Liselerinde okudukları bölümlerle ilgili üniversitelerin lisans ya da ön lisans programlarıdır.

4.3. İŞİTME BOZUKLUĞU İÇİN SÖZLÜ VE GÖRSEL İLETİŞİM DESTEĞİ

A.SÖZLÜ DİL KULLANAN İLETİŞİM YÖNTEMLERİ:

Resim: Resimde 1 kadın ve bir kız çocuğu vardır, işaret dilini kullanarak iletişim kuru

1. DOĞAL SÖZLÜ İŞİTME YÖNTEMİ / SÖZEL

Bu yöntemle, işitme engelli küçük çocuklar, dinleyiciler gibi doğal bir dil edinme sürecini izleyerek ana dillerine erişirler, ancak şiddetli işitme kaybı durumunda bu edinim, engelin türüne bağlı olarak gecikmeye ve bazı zorluklara yol açar. İşitme kaybı olan çocuklar, çevrelerindeki kişilerle anlamlı etkileşim yoluyla ana dillerini geliştirebilirler.

İşitme cihazının (işitme cihazları veya koklear implantlar) kullanılması, bu yöntemin geliştirilmesi için bir ön koşuldur. İşitme cihazlarının uygun şekilde uyarlanması, eğer çocuklar iyi bir işitme kalıntısına ve işlevsel işitmeye sahipse, sözlü dilin algılanmasına ve anlaşılmasına olanak tanır. Bu yöntem, konuşma dilini katı kalıplar olmadan doğrudan öğretmek yerine işitsel algının doğal olarak gelişmesine izin verir.

2. İŞİTSEL YÖNTEM

Dil gelişimi için işitme engelli işitme cihazı kullanıcılarına erken müdahale yöntemidir. Yalnızca işitmeye odaklanan işitsel ve iletişimsel becerilerin geliştirilmesine dayanır. Aile katılımı, bu tür terapinin önemli bir parçasıdır. Doğal işitsel-sözel yaklaşımdan

en önemli farkı dudak okuma, daktilo alfabesi, Cue Speech' in kullanılmamasıdır. Sadece algı ve işitsel hafızayı hedefleyen, bire bir metodolojik bir yaklaşımdır.

3.YAPISAL SÖZEL-ORAL YÖNTEM

Bu yöntemde dilin öğretilbileceği ve öğretilmesi gerektiği düşüncesiyle yapılandırılan dil, çocuklara belirli kalıplar ve belirli bir sırayla öğretilir. Bu yapılanma, konuşma eğitimi, artikülasyon çalışmaları, işitme eğitimi, dudak okuma eğitimi, dil ve konuşma eğitimi başlıkları altındaki tüm çalışmaları kapsamaktadır. Dilin öğretilmesi gerektiği fikrine göre çalışmalar yapılmaktadır.

4. DUDAK OKUMA

Bazı tamamen duymayan kişilerin işitsel bilgileri tamamlamak için kullandıkları bir tekniktir. Konuşmacının sesini dudaklarından okurlar. İyi bir dudak okuyucusu olmak için eğitim ve becerilere ihtiyaç vardır çünkü bazı sesbirimleri görsel olarak benzerdir ve aynı ifade noktasına sahiptir veya bazıları görünür sesbirimleri olmadığı için kafa karıştırabilir, bu da tam mesaj sıkıştırması için bağlamsal bilgi gerektirir.

B. HAREKETLER VEYA İŞARETLERLE DESTEKLENEN YÖNTEMLER:

1. DAKTİLOLOJİK ALFABE / PARMAK ALFABETİ

Alfabenin her harfini tanımlayan manuel bir alfabedir. Sözlü alfabeği görselleştirmek için jestsel bir yöntemdir, ancak bir konuşma yapmak için çok sınırlıdır. Yeni veya karmaşık kelimeleri heceleme için kullanılır.

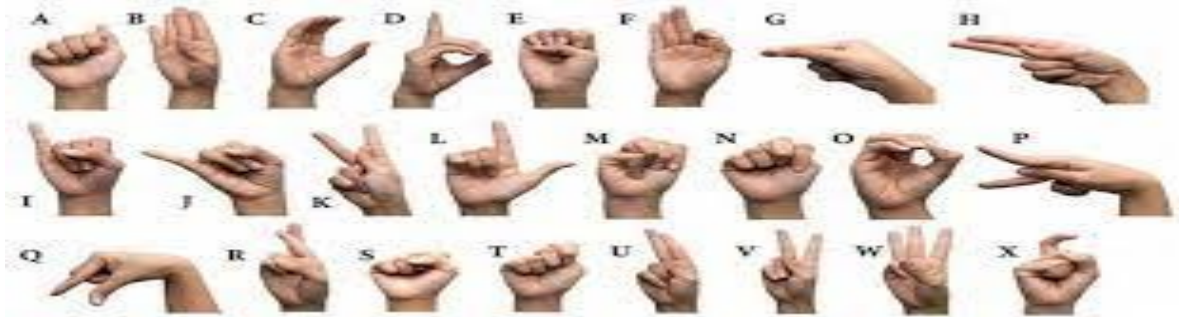
2. FONETİK DESTEK HAREKETLERİ / EL İPUCU TEKNİĞİ

Konuşma terapisinde kullanılan bir tekniktir. Sesli ve ünsüz seslerin bazı parametrelerinin görsel olarak algılanmasına yardımcı olan bir dizi el hareketinden oluşur, bunlar başkalarıyla karıştırıldıklarında telaffuzu veya fonemlerin ayırt edilmesini iyileştirir. Çocuk fonolojik farkındalık kazandığında, bu jestler yeni veya karmaşık kelimelere yardımcı olmak için zamanında kullanılacaktır.

3. CUE KONUŞMASI

Toplam iletişim, dil ediniminde kullanılan tüm sözlü, işitsel, yazılı ve işaret temelli yöntemlerin kullanımına dayalı bir eğitim yöntemidir. Bu yöntemin savunucularının, kullandıkları eğitim yöntemidir, onlar şiddetli ve derin işitme kaybı olan çocukların işaret, dudak okuma, yazma gibi yöntemlerle desteklenmesi gerektiğini ileri sürerek işitme eğitiminde tüm yöntemlerin bir arada kullanılması gerektiğini öne sürmektedir. engelli çocuklar. Çocuğun başarılı olabilmesi için hem ebeveynlerin hem de öğretmenlerin işaret dili eğitimi alması ve bu becerileri etkin bir şekilde kullanabilmesi gerekir. Çünkü bu yöntem işaret diline odaklanıyor.

4.4. ULUSAL İŞARET DİLİ

Resim: Resimde Türk İşaret Dili Sembolleri vardır.

•İŞARET DİLİ NEDİR

- İşaret dili, işitme engellilerin kendi aralarında iletişim kurarken, el hareketlerini ve yüz mimiklerini kullanarak oluşturdukları görsel bir dildir.
- Bu dilde sesler duyulmaz görülür. İşaret dili işitme engellilerin benim diye sahiplenecekleri tek varlıklarıdır. İletişimde zengin bir kelime hazinesine sahiptir.
- İşaret dili;
- Derneklerde öğrenilen işaret dili

•Evde kullanılan işaret dili

•Tercümanların kullandığı işaret dili

➔ <https://youtu.be/Vhy-9vfqkPg> =video

İŞARET DİLİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

İşaret dilleri de sözlü diller gibi gramer yapısına sahiptir.

- Her kavram için kullanılan işaretler kullanıcılar arasında farklılıklar olabiliyor. • İşaretlerde çoğunlukla ek kullanılmıyor.
- Her ülkenin kendi işaret dili vardır.
- Diğer dillerde olduğu gibi işaret dilinin de kullanımının erken yaşta öğrenilmesi gerekmektedir.

Türkçe ile işaret dili cümle dizimi farklıdır. TİD iyi kullanabilmek için işitme engellilerin kültürünü iyi bilmek gerekiyor. İşaret dilinde aynı işaret birden çok anlama gelmektedir. İşaretin hangi anlamda kullanıldığını cümle içerisindeki ifadeden anlamaya çalışacağız. Sıfatlar isimlerden sonra gelir. İşaretlerin yeri önemlidir. El şekillerine dikkat edilmelidir.

JEST VE MİMİKLER: İşaret dilinde jest ve mimikler önemli bir yer tutar. Birey yaptığı işaretle birlikte yüzündeki ifadelerle size ruh halini yansıtır. İfadedeki sevgi, kızgınlık, duygusallık gibi durumları iletişim sırasında anlayabiliriz. Sinirli durumlarda iletişin hızlı ve serttir. Duygusal durumlarda rahat ve güler yüzlüdür. İletişim sırasında el dışı hareketlere de dikkate etmeliyiz.

PARMAK ALFABESİ: TİD parmak alfabesindeki harflerin işaretleri iki el birden kullanılarak yapılır. Özellikle işaret dilini yeni öğrenmeye başlayanlar ve tüm kelimelerin işaretlerini henüz bilmeyenler için parmak alfabesi oldukça kolaylaştırıcı bir araçtır. İşareti bilinmeyen kelimeler parmak alfabesindeki harfler kullanılarak yazılabilir.

NOT: EĞİTİMİMİZDE EK OLARAK TÜRK İŞARET DİLİ SÖZLÜĞÜ VE TÜRK İŞARET DİLİ DİLBİLGİSİ KURALLARI KİTABI PDF LİNKLERİ KAYNAKLAR KISMINDA YER ALMAKTADIR.

İKİ-DİL YÖNTEMİ (BILINGUAL)

- İşitme engellilerin eğitiminde, yeni sayılabilecek bir yöntemdir.
- Genel olarak erken yaşlarda, iki dilin eşzamanlı olarak öğrenilmesine dayanır.
- İşitme engellilerin eğitimi açısından bakıldığında işaret dilinin ilk dil, sözel dilin ikinci dil olarak öğrenilmesi şeklinde tanımlanabilir. Burada herhangi bir dilin, diğerine üstünlüğü söz konusu değildir.
- Yöntemin çıkış noktalarından biri, işitme kaybından kaynaklı “işitme engellilerin” engelli olmadıkları, kendilerine ait ayrı dilleri ve kimlikleri olan bir alt grup olduklarına yönelik düşüncelerdir.
- İşaret dilinin işitme engelli bireyin iletişim ve ihtiyaçlarını karşılayacak bir anadili olduğu ve işitme engelliler tarafından tercih edildiği savunulmaktadır.
- İşitme engellilerin sözel dili de öğrenmeleri gerektiği çünkü, günümüz dünyasında birçok bilginin yazılı biçimde sunulduğu ve okuma yazma bilmemenin kişinin toplumda engelli olarak nitelendirilmesi ile sonuçlanabileceği ileri sürülmektedir.
- İşaret dili yetkin bir şekilde konuşulmaya başlandıktan sonra, sözel dilin, özellikle de okuma yazma boyutunun öğretilmesi gerekmektedir.
- Bu yaklaşımda, çocuğun (1 yaş gibi) erken bir yaşta işaret dilini öğrenerek, iletişim boyutundaki tüm sorunlarının çözümlenerek akademik bilgilere hazır bir hale gelmiş olacağı düşünülür.

4.5. ARTIRICI İLETİŞİM SİSTEMLERİ

Resim: Resimde işitme engelli bireylerin kullandığı teknolojik ve görsel araçlar bulunmaktadır.

“ARTIRICI VE ALTERNATİF İLETİŞİM (AAC), KONUŞMADA ÖNEMLİ GÜÇLÜKLER YAŞAYAN ÇEŞİTLİ KOŞULLARA SAHİP KİŞİLER İÇİN HERHANGİ BİR İLETİŞİM STRATEJİSİDİR”.

(Konuşma Patolojisi Avustralya)

Kişi tarafından kullanılan strateji veya teknik, bir bireyin ihtiyaçlarının, tercihlerinin ve isteklerinin işlevsel ve etkili iletişimi için iletişim becerilerini (yani üretim ve kavrama) en üst düzeye çıkarmayı amaçlar. Bir AAC sistemi kalıcı veya geçici olarak kullanılabilir.

İKİ ANA AAC TÜRÜ VARDIR:

(1) YARDIMSIZ AAC: Harici bir yardımın kullanılmasını gerektirmeyen iletişim teknikleri: Bu, kişinin kendisi için mevcut olanı, genellikle kendi vücudunu kullandığı anlamına gelir. Yardımsız AAC örnekleri arasında göz teması, yüz ifadesi, beden dili, jestler ve manuel işaret kullanımı yer alır.

(2) YARDIMLI AAC: İletişime yardımcı olmak için kullanılan herhangi bir harici öğe

Yardımlı AAC örnekleri şunları içerir:

- yüksek teknoloji sistemleri (i-Pad, tablet, konuşma üreten cihaz)
- düşük teknolojlili sistemler (gerçek nesneler, iletişim kitapları, kalem ve kâğıt, resimler)

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KİLİT NOKTALAR NELERDİR?

*AAC, konuşma veya dilin yerini alacak bir şey değildir, daha ziyade konuşma dilinin gelişimini teşvik eden bir yaklaşımdır.

*Etkili bir AAC sistemi kurmanın başarısının anahtarı, birey merkezli bir yaklaşım kullanmaktır. Çeşitli sistemlerin seçimi ve denenmesine bireyi dahil etmek, sistemlerin bireyin bilişsel becerileri ve kişisel tercihleri ile eşleşmesini sağlayacaktır.

*Tek bir AAC sistemi veya stratejisi, her zaman tüm ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli olmayabilir. Daha karmaşık ihtiyaçları olan bir kişi, nerede olduklarına ve kiminle iletişim kurduklarına bağlı olarak yüksek teknoloji bir sisteme, düşük teknoloji bir sisteme veya yardımsız bir sisteme ihtiyaç duyabilir.

*AAC' nin etkinliği aynı zamanda kişinin iletişim kurduğu kişiye ve ne kadar destek ve eğitim aldıklarına da bağlıdır. Esnek bir iletişim ortamı sağlamak çok önemlidir.

*AAC SİSTEMLERİNİN ZAMAN GEÇTİKÇE, EK SEMBOL VEYA KELİME SAYFALARI VEYA KİŞİNİN FAALİYETLERİNİ VE İLETİŞİM YETENEKLERİNİ YANSITACAK ŞEKİLDE OLUŞTURULAN FOTOĞRAFLARLA DEĞİŞTİRİLMESİ GEREKEBİLİR.

MEVCUT DİĞER CİHAZLAR:

- **Yazılı mesajlaşma**
- **Telefon amplifikatörleri**
- **Yanıp sönen ve titreşimli alarmlar**

- ✚ Ses döngü sistemleri
- ✚ Kızılötesi dinleme cihazları
- ✚ Taşınabilir ses amplifikatörleri
- ✚ TTY (Metin Telefon veya tele-yazıcı)

KAYNAKLAR

TÜRK İŞARET DİLİ - İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

TÜRK İŞARET DİLİ SÖZLÜĞÜ - ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK ...

TÜRK İŞARET DİLİ DİLBİLGİSİ KİTABI(İŞİTME ENGELLİ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK TÜRKİYE VE İNGİLTERE'DE UYGULANAN ANA DİL EĞİTİMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI) Dilek KOCABIYIK

KAYNAKÇA

- <https://www.kigem.com/iletisim-ve-beden-dili.html>
- <https://www.ief.org.tr/sagir-isitme-engelli-bireylerle-iletisim-kurarken-dikkat-edilmesigerekenhususlar/#::~:~:text=A%C3%A7%C4%B1k%2C%20anla%C5%9F%C4%B1l%C4%B1r%20kelimelerle%2C%20yava%C5%9F%C3%A7a%20konu%C5%9Fun,birine%20ba%C4%9F%C4%B1rarak%20konu%C5%9Fman%C4%B1za%20ger ek%20yoktur.>

- <https://www.ailemozelegitim.com/calisma-alanlari/isitme-engelli-bireyler>
- <http://www.antalyaozelegitim.com/blog/ogrenme-problemleri/isitme-engelli-cocuklarin-egitiminde-dikkat-edilmesi-gerekenler.html>
- <https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/esin.hazneci/107595/Etkili%20%C4%B0leti%C5%9Fim%20Teknikleri-%C3%9Cnite1.pdf>
- <https://dspace.gazi.edu.tr/bitstream/handle/20.500.12602/190627/998d80e28ab4a9f62e3ad23852dd213f.pdf;jsessionid=E77F14A466D2ECF694E387685A193C9D?sequence=1>
- <https://idph.iowa.gov/ehdi/communication>
- https://www.rehabilitasyon.com/makale/Isitme_Yetersizli_-2_CZKmDm_18
- <https://ncbegin.org/reference-chart/>
<http://www.uzmandosteliozelegitim.com/index.php/kadromuz/56-isitme-engelli-cocuklarin-egitimi.html>
- <https://www.pluralpublishing.com/>
- https://www.academia.edu/7508845/ANADOLU_%C3%9CN%C4%B0VERS%C4%B0TES%C4%B0_A%C3%87IK%C3%96GRET%C4%B0M_FAK%C3%9CLTES%C4%B0
- https://idph.iowa.gov/Portals/1/Files/EHDI/available_technology.pdf
- <https://www.nidcd.nih.gov/health/assistive-devices-people-hearing-voice-speech-or-language-disorders>

ÜNİTE: 5 AKRAN DESTEĞİ VE AKRAN MENTORLUĞU

Giriş

5.1 AKRAN DESTEĞİ VE AKRAN MENTORLUĞU

5.1.1 TANIMLAR

5.1.2 AKRAN DESTEĞİ VE AKRAN MENTORLUĞU İLKELERİ VE ÖZELLİKLERİ

5.1.3 AKRAN DESTEĞİ VE AKRAN MENTORLUĞU AVANTAJLARI

5.2 AKRAN MENTORLARI İÇİN YETENEKLER

5.2.1 KRİTERLERİ

5.2.2 AKRAN MENTORLARI İÇİN BECERİLER

HEDEFLER

Bu Ünite, öğrencileri akran desteği ve akran mentorluğu yönteminin kavramı ve parametreleri ile tanıştırmayı amaçlamaktadır.

Ana öğrenme hedefleri şunlardır:

- Akran desteği teorisi ve pratiği hakkında net bir resim vermenin yanı sıra diğer tekniklere göre avantajlarını tanımlamak.

- Onlara yöntemin etkinliği için bilgi ve argümanlar sunmak, gönüllü mentorların kriterlerine ve becerilerine odaklanarak tekniklerin uygulama şekli hakkında bilgi sahibi olmak.

Giriş

Her türlü destek yöntemi giderek daha popüler hale gelmektedir. İnsanların her geçen gün sorunlarının artması onları çözüm aramaya sevk ediyor. Bir sorunu çözmek zorunda kaldığımızda, yardım isteriz. Bu yardım genellikle bir uzman aracılığıyla olur. Bununla birlikte, yakınımızdaki insanlar tarafından , sosyal çevremizden verilen yardımın, daha kolay, ihtiyaç duyduğumuz anda, istendiğinde ve hızlı bir şekilde olmasının daha faydalı olduğu kanıtlanmıştır.

Yukarıdaki sonuca dayanarak, yeni bir dizi özel destek tekniği geliştirilmiştir. Ne bir uzmanın yardımıyla ne de bir arkadaşın yardımıyla ilişkilendirilmeyen bu destek şunları temel almaktadır:

- Anında etkileşim
- Eşitlik
- Yöntemin uygulanması için tekniklerin geliştirilmesi

Bu teknikler kümesine akran desteği ve akran mentorluğu denir.

Akran psikososyal desteği bir dizi adım ve danışmanlık tekniği içerir ve katılımcıların benzerliklerine dayanarak anında deneyimsel yardım fikrine dayanır.

5.1 AKRAN DESTEĞİ VE AKRAN MENTORLUĞU

5.1.1 TANIMLAR

Akranlar, destek yönteminde yer alan tüm kişilerdir. Bir uzman rolüne sahip değildirler, ancak aralarında benzerlikler olabilir:

- bir olay veya durumla ilgili geçmişte kişisel deneyime sahip olma
- sosyal benzerlikler
- ekonomik benzerlikler
- kültürel benzerlikler
- dil benzerlikleri
- cinsel yönelimdeki benzerlikler
- meslekteki benzerlikler
- eğitimdeki benzerlikler
- yaş benzerlikleri
- sağlık durumundaki benzerlikler

Tek bir tanımı olmamakla birlikte, psikososyal akran desteği, sorunlarını birlikte çözmeye çalışan ve benzerlikleriyle birbirlerine destek olan, kendi güçlü yönlerine ve becerilerine dayanan akranları içerir.

Ayrıca, gönüllü rehberleri, yöntemin teknikleri ve becerileri konusunda eğitim yoluyla uygulanmasına katkıda bulunan akranları da içerir.

Akran psikososyal desteği, uzman rolü olmayan bir kişinin, bir sorunu çözmek için bazı benzerlikleri olan bir arkadaşına gönüllü olarak yardım sağlama sürecini içerir.

5.1.2 Akran Desteği , Akran Mentorluğu İlkeleri ve Özellikleri

Akran desteği ve mentorluğun dayandığı bazı temel ilkeler şunlardır:

1. Benzerliklere dayalı karşılıklılık ilişkisi, tutarlılık duygusu ve akranlar arasındaki hiyerarşik yapıdan kaçınma.
2. Bir uzmanın varlığı ve onu diğerlerinden ayıran rol, ancak diğer akranlarla ortak bir deneyime veya benzerliğe dayanarak rollerini oynayan danışmanların varlığı.
3. Akran desteği ve mentorluk uygulayabilmek için akran benzerlikleri bir sorunu çözmek için yararlı olmalıdır. Bu durumda, akrabalık veya arkadaşlık gibi benzerlikler yöntemi uygulamak için bir ön koşul değildir.
4. Eşitlik ilkesinin gelişmesi, benzer yaşam deneyimlerini, sorunlarını ve endişelerini paylaşan insanlar arasında destekleyici bir eşitlik ilişkisinin kurulmasını gerektirir.
5. Kendi güçlü yönlerimize güvendiğimizde, zorluklardan kurtulmanın mümkün olduğu inancını yansıtan sorumluluk, etkinleştirme, inisiyatif yoluyla güçlenme ve teşvik ilkesi.
6. Kendi kendine yardım ve kendini iyileştirme ilkesi. Kendi kendine yardım hem yardım alan kişi hem de yardım eden kişi için tedavi edicidir.
7. Problem çözmede ve yöntemin uygulanmasında ekip çalışmasının oluşturulması, kendini gerçekleştirme, kişisel gelişim.
8. Destekleyen ve aktif dinleyicinin rolünün geliştirilmesi ve sorunların başkalarına herhangi bir şekilde atanmasından veya bunların çözümünden kaçınılması

Yukarıdaki ilkelere dayanarak, akran psikososyal desteği ve mentorluğu aşağıdaki özelliklere sahiptir:

- Karşılıklı ve gerçek destek
- Eşitlik ve güven
- Deneyimsel bilgi ve anlayış
- Deneyimsel empati
- Gayri resmi ve hiyerarşik olmayan etkileşim çerçevesi

Sonuç olarak, açıklanan ilkeler ve özellikler, yöntemin ana sonucuyla, yani kişilerin kişisel deneyimleriyle, ortak özelliklere dayalı bir topluluğun üyeleri olarak eşit karşılıklı ve pratik tavsiye verebilmeleriyle ilgilidir.

Bu destek genellikle daha etkili olarak kabul edilir, çünkü:

- Bir uzmanın veya sorun çözücü rolünü üstlenen birinin verebileceğinden kısmen veya tamamen farklıdır.
- Daha gayri resmi bir versiyon hissi ile, duyuşal engelli bir grup öğrencide karşılıklı anlayış hissi eşlik ettiği için daha kolay algılanır ve kabul edilir hale gelir.

Akran desteği, eşitlik, teşvik, paylaşılan deneyim ve karşılıklı yardımlaşma ile ilgili ilke ve özelliklere dayanır.

5.1.3 AKRAN DESTEĞİ VE AKRAN MENTORLUĞU AVANTAJLARI

Akran desteği ve akran mentorluğundan yararlanmanın diğer tekniklere göre avantajları vardır:

- Bir uzmanın temel rolünden farklılaşma yoluyla yenilenme duygusu, farklı yöntemler ve diğer ilişki türleri olmayan insanlar arasındaki destek.
- Genel olarak akranları için yüksek düzeyde gayret ve katılım, uygulama ve modele katılım süreci.
- • Gönüllü mentorlar için en büyük gayret ve katılım, çünkü diğer yöntemlere kıyasla gerekli rolleri ve sorumluluklarına daha az gereksinim vardır.
- Akranların rolü ile uygulanabilecek en geniş yöntem yelpazesi ve daha geniş sonuç ufkı.
- Gönüllülük, katılım ve kişisel deneyime dayalı bir dizi yöntem olduğu için karşılanabilecek destek taleplerinin sayısının genişletilmesi.

Akran desteği, uygulama ve etkinlik ufkunu genişleten diğer tekniklere göre avantajlara sahiptir.

5.2 AKRAN MENTORLARININ BECERİLERİ

5.2.1 KRİTERLERİ

Gönüllü bir mentor olmak için iki temel soruyu cevaplamalısınız:

- Duyusal engelli (görme engelli, işitme engelli veya her ikisi) öğrencilerle çalışırken böyle bir yöntemin uygulanmasının nedeni nedir?

- Böyle bir uygulamanın amacı ve istenen sonucu nedir?

Yukarıdaki soruları yanıtlarak, gönüllü mentorlar olarak sahip olmanız gereken bazı kriterlere geliyoruz:

1. Hem hazırlık sırasında hem de yöntemin uygulanması sırasında motivasyon.
2. Yöntemin uygulanmasında sürekli katılım hissi.
3. Akranlar, topluluk ve diğer danışmanlarla koordinasyon ve etkileşim.
4. Mentor rolünü gerçekleştirmek, etkinliğini değerlendirmek.
5. Yöntemin sonuçlarında ara ve nihai hedeflerin tanımlanması
6. Yöntemin avantajlarının vurgulanması
7. Topluluğun avantajını vurgulamak.
8. Uyum duygusunu geliştirmek ve motive etmek
9. Yöntemin uygulanma nedenlerinin iyi anlaşılması.
10. Uzmanlara değil gönüllülere dayalı yöntemin etkinliği ile ilgili olası önyargıların tersine çevrilmesi.
11. Yeterli sayıda gönüllü danışmanın varlığı ve zor durumlardan kaçınılması.

Gönüllü Mentorlar için kriterler paydaşların etkinleştirilmesi, kilit rolleri, tüm modelin koordinasyonu ve akran grubunun tutarlılığı ile ilgilidir.

5.2.2 AKRAN MENTORLARININ BECERİLERİ

Kendinizi bir akran danışmanı veya akran akıl hocası olarak algılamak için aşağıdaki becerileri geliştirmeniz gerekir:

1. Kendini tanıma

Başka bir kişiyi etkili bir şekilde destekleyebilmek için, kendinizi daha iyi anlayarak başlamak önemlidir: Bir insan olarak kim olduğunuz, düşünme şekliniz ve kişiler arası kişisel ilişkilerinize tepki verme şekliniz nedir bunları cevaplamak çok önemlidir.

Kişisel düşünce ve duyguların farkındalığı, etkili bir akran danışmanı ve mentor olmaya çalışırken atmanız gereken ilk adımdır. Kişisel inançlarınızın ve duygularınızın farkına varırsanız, destekleyeceğiniz kişinin inançlarını ve duygularını etkilemeden, onları kolayca yönetebileceksiniz.

2. Kişisel önyargılar

Çeşitli konularda, özellikle görüşlerin heterojenliği ile karakterize edilen kişisel önyargılarınızı anlamak gerekir. Kişisel önyargıları kaçınılmaz olarak günlük hayatımızda olan her şeyi algılama şeklimizi renklendirmektedir. Duyusal bozukluklar ile ilgili önyargılar incelenmelidir.

3. Kabul

Başka bir kişiye yardım etmeye çalıştığımızda, onu gerçekte olduğu gibi kabul ettiğimiz ve saygı duyduğumuz mesajını iletmemiz gerekir. Utanç ve utanç tehdidi olmadan, sorunlarını paylaşmak ve araştırmak için kendisini güvende hissetmesini sağlamak gerekir. Diğer insanlar için bir kabul ve saygı atmosferi oluşturuyoruz:

- olduğu her şeyin kabulü
- inançlarına saygı
- kendisi ve görüşleri için takdir
- eleştirel olmayan tutum

- aktif dinleme
- bize güvenilen şey için sırdaşlık gözetmek

4. Özgünlük

Diğer insanlara etkili bir şekilde yardımcı olmak için gerçek ve dürüst olmanız gerekir. Böyle bir tutumun temelleri özgünlükte yatmaktadır. Diğer insanlara olan gerçek ilginizi iletiyoruz ve birbirimize güveniyoruz:

- Orijinal• Düz
- Dürüst• Temiz

5. Empati

Empatinin en basit tanımı, kendimizi başka birinin yerine koyabilmektir. Empatiyi genellikle sempati ile karıştırırız, ama aynı şey değildir. Empati, bizi başka bir insan dünyasına geçici olarak tanıtırken aynı zamanda kendi içimizde kalan yoldur. Bu, yargılamadan veya ona sempati duymadan, kendi gözlerimizle görme, akranın duygularını hissetme, kendi duygularımızı kontrol etme ve tarafsız kalma yeteneğidir. Empati, duygusal katılımdan veya keyfi sonuçlara varmadan farklı olduğu gibi şefkat ve sempatiden de farklıdır.

Bir şeyleri başka birinin bakış açısından algılama yeteneği ve onun ona verdiği anlamı anlama çabasıdır. Aşağıdaki durumlarda, başka bir kişinin kendini içinde bulduğu benzersiz durumu anlama çabamızı paylaşıyoruz:

- Ona ne olduğunu anlamakla gerçekten ilgileniriz
- Karşılaştığı durumla ilgili uygun sorular sorarız
- Onun ilgisinin rehberliğinde düşünür, hareket eder ve hissederiz
- Keyfi sonuçlara ve değerlendirmelere varmaktan kaçınırız

6. Sözsüz iletişim

Kendimizi düşündüğümüzde, iyi dinleyiciler olduğumuzu düşünebiliriz. Aşağıdaki alıştırmalar, gerçekten iyi bir dinleyici olup olmadığınızı, söylenenleri gerçekten dinlemenizi ve nasıl geliştirebileceğinizi belirlemenize yardımcı olacaktır. Aşağıdaki iki soruyu düşünmeye çalışın:

- Bir şey söylemek istediğinde ama kimse dinlemediğinde kendini nasıl hissediyorsun?
- Birinin sizi gerçekten dinlemediğini nasıl anlarsınız? İşaretler neler?

İlk soruya vereceğiniz yanıtlar (örneğin, hayal kırıklığı, öfke, üzüntü, sinirlilik, vb.), Onu gerçekten dinlemediğinizi anladığında akranınızın nasıl hissedebileceğini anlamanıza yardımcı olacaktır.

İkinci soruda, cevaplarınız aşağıdakilerden bazılarını içerebilir:

- Göz teması eksikliği
- Hayal kurmak - pencerenin dışarısı gibi başka bir yere bakması
- Yüz ifadesi sıkıldığını göstermesi
- Gergin olduğunu veya bir şeyin onu rahatsız ettiğini göstermesi
- İlgi eksikliği
- Tartışma konusunu değiştirmesi
- Şakalar yapması
- Saatine bakması
- Problemi dinlemeden çözümler önermesi

7. İç Konuşmaların Dikkat Dağıtıcılığı

İçsel konuşma (zihnimizde yaptığımız konuşma, aynı zamanda başka bir kişiyle konuşmak) dikkatimizi ciddi şekilde dağıtabilir. Akran psikososyal desteğine ilk başladığınızda, bu iç konuşmada "Bunu söylemek zorunda mıyım?", "Saat kaç?", veya "Bu konuda hiçbir şey bilmiyorum!" gibi sorular olabilir. Stresiniz ve deneyim

eksikliğiniz nedeniyle bunları kabul etmek önemlidir. Ancak kendimizi tartışmaya hızlı bir şekilde geri dönmeye teşvik etmek de önemlidir.

8. Etkin Dinleme

Dinlemek aşağıdaki anlama gelir:

- Söyleyecek bir şey bulmak için sabırsızlanmıyorum
- Acelem yok ve sözünü kesmiyorum
- Dikkatimi bana söylediklerine odaklıyorum
- Duruşum gerçekten orada olduğumu ve onu dinlediğimi gösteriyor.
- Gülüşüm, ünlemlerim ve selamlarım konuşma açısından uygun ve uyumludur.
- Kendi kişisel sorunlarımı (endişeler, korkular, kaygılar) soyutlamaya çalışıyorum.
- Dikkat dağıtıcı şeylerden kaçınırım
- Onun kişiliğini öğrenmeye çalışıyorum
- Acele sonuçlara varmaktan kaçınırım
- Onu yargılamam veya değerlendirmem
- Onun sorununa çözüm bulma isteğine direniyorum

9. Ana Sorunun Tanımlanması ve Odaklanma

Aktif dinlemenin temel amacı, eşin karşılaştığı sorun hakkında size ilettiği her şeyi anlamaktır. Daha sonra, bir akran danışmanı olarak, karşılaştığı ve çözmek istediği durumu oluşturan bireysel unsurları açıklığa kavuşturmasına yardımcı olacaksınız:

- Durum nedir - ne oldu (gerçekler)?
- Baskın düşünceler – Öğrencinin sorun hakkında düşünme şekli nedir?

- Duygular - öğrenci sorun hakkında ne hissediyor?
- Davranış / eylemler - öğrenci sorunu çözmek için ne yaptı veya yapmıyor?

Bir sorunu tanımlamak için, önemli boyutlarını aydınlatmalı ve dikkatimizi bireysel ayrıntılara odaklamalıyız. Bu nedenle, bilginin gerekli olduğu ana alanları aklınızda bulundurarak başlayın ve öğrenciyi uygun istek ve motivasyonları kullanarak bunlara odaklanması için yönlendirin.

10. Yansıma

Yansıma, tekrarlananın akran tarafından yeni ifade edilen bir düşüncüyü veya ifadeyi yansıttığı beceridir.

Yansımayı uygulamak için şunları yapmalısınız:

- Eşin tarif ettiği deneyimden önemli bir öge seçin ve son cümlesini veya son sözlerini geri bildirim veya yansıtma olarak tekrarlayın.
- Cevabınızı, eşinizi size daha fazla şey söylemeye motive eden ve teşvik eden bir soru olarak formüle edin

Bu şekilde şunları yapabilirsiniz:

- İlginiz dağılmadan onu dikkatle izlediğinizi anlamasını sağlayın.
- İlişkiniz için önemli olan empatiyi gösterin
- Tartışma sırasında kendisi için önemli olan bir şeye odaklanın.
- Sizinle daha fazla konuşması için onu teşvik edin.

11. Açıklama

Açıklama, her şeyin dinlendiğini söylediği beceridir. Bu nedenle, bu beceriyi kullanarak, aslında az önce duyduğunuz mesajı kendi kelimelerinizle tekrarlayacaksınız. Yorumlama becerilerini uygulamak için aşağıdaki yönergeleri aklınızda bulundurun:

- Kendi kelimelerinizi kullanın. Spontane tekrarlama bir ifade değildir.

- Asistanın kullandığı dille eşgüdüm sağlamaya çalışın. Bir olayı veya durumu tanımlamanız gerektiğinde, kullandığı terime tam olarak atıfta bulunmak daha iyidir, örneğin "Ezilmiş" değil, "Yaralı".
- Açıklamaya kendi varsayımlarınızı eklemeyin - Yorumlardan ve kişisel değerlendirmelerden kaçının - Duyduklarınızın içeriğine bağlı kalın.
- Dürüst olun - Durum böyle değilse anlıyormuş gibi davranmayın.
- Kısa ve doğrudan olun.

12.Özetleme

Özetleme becerisi sayesinde, eşin bahsettiği ana noktaları bağlayabilir ve kapsamlı bir bağlamda özetleyebilirsiniz. Böylece şunları yapabilirsiniz:

- Tartışmadan topladığınız ana bilgileri özetleyin
- Randevunuzu sonlandırın
- Bir sonraki toplantınız ile kendinizi tanıtın
- Bazı konuları daha fazla tartışmak için ivme kazandırın
- Bir sorunu oluşturan çeşitli boyutlara odaklanın
- Tartışmada boşlukları doldurun
- Hem akranlara hem de kendinize düşünmek için zaman tanıyın

13.Sorgulama: Açık Uçlu ve Kapalı Uçlu Sorular

Eşle iletişim kurduğunuzda iki ana soru türü kullanacaksınız: kapalı sorular ve açık sorular. Her tür belirli amaçlara hizmet eder.

Aşağıdakiler amaçlarını anlamanıza yardımcı olacaktır, böylece tartışmanın akışına ve hedeflerine göre ne tür bir soru sormanız gerektiğine karar verebilirsiniz.

- Kapalı uçlu sorular: Kural olarak, bu tür sorular tek heceyle veya "evet" veya "hayır" ile cevaplanır. Örneğin: "Kaç yaşındasınız?" veya "Yurtdışında çalışmayı düşünüyor musunuz?"
- Açık uçlu sorular: Bu tür sorular cevapların tamamlanmasına ve sorunların araştırılmasını kolaylaştırır. Amaçları, sorunu açıklığa kavuşturmak için daha fazla veri ve ayrıntı toplamaktır. Açık uçlu sorular kullandığınızda, akran, zorluklarıyla ilişkili daha detaya, davranış ve duygularda gerçekleri çözme fırsatına sahip olacaktır.

14. Kendini ortaya koyma

Bu beceri, kişisel düşüncelerinizi ve deneyimlerinizi duysal engelli öğrencilerle (görme bozukluğu, işitme bozukluğu veya her ikisi) paylaşmaktır. Amacı, akranın seçeceği çalışmaların yönü veya mesleki statüsü veya geleceği veya onu ilgilendiren herhangi bir şey hakkındaki kafa karışıklığı ile ilgili zorluklar yaşayan tek kişi olabileceği hissini normalleştirmektir.

Buna ek olarak, bu becerinin amacı, kendi deneyiminize benzer şekilde zorlukların üstesinden gelinebileceğine dair umut ve inanç inşa etmektir. Uygulanmasının bir koşulu, aranızda karşılıklı saygı ilişkisi oluşmuş olmasıdır.

Etkili olmak için, kendini ortaya koymak aşağıdaki koşullar altında yapılmalıdır:

- Akranını güçlendirmek için yapılmalıdır. Bu, sizin aynı sorun hakkında düşünme şeklinize odaklanarak kendini ortaya koymaktan kaçınmamanız gerektiği anlamına gelir.
- Hazır bir çözümü empoze etmemelidir (ör. "Bununla başa çıkmak için bir kariyer danışmanına gittim. sen de git!"). Amacı, yardımcıyı kullandığınız çözüme yönlendirmek değil, ilişkide karşılıklılık ve eşitlik yaratmaktır.
- Oldukça tatmin edici bir şekilde yönettiğiniz bir konu hakkında kendi kendinize açıklama yapmak iyidir. Hala sizi rahatsız eden ya da onunla yüzleşmediğiniz bir şey için değil. Aksi takdirde, yanlışlıkla umut olmadığı mesajını verme veya kendinize dikkat çekme riski vardır. Kendini açıklamak iyimserlik ve zorlukların üstesinden

gelinmesi umudu yaratmalıdır. Kendini açığa vurma, arkadaşların verdiği yardımla aynı değildir, "Bana ne olduğunu söyle" veya "Senin durumunda ... yapmaya çalışırdı" gibi müdahaleler kullanılmalıdır.

15.Yeniden Çerçeveleme

Sorunla ilgili düşünce tarzını değiştirmeyi amaçlayan, alternatif yorumlar veya yeni anlamlar öneren bir danışmanlık becerisidir. Bu beceriyi kullanmak öğrenciye şöyle demektir: "Duruma başka bir açıdan bakalım". Her gün bize neler olduğunu bir çerçeve aracılığıyla açıklayabilirsiniz. Bu bağlamda, deneyimlerimize verdiğimiz yorumu veya anlamı belirler. Bu nedenle, bağlam katı veya tek boyutlu olduğunda, bizi karşılık gelen yorumlara yönlendirebilir.

16.Karar Verme ve Problem Çözme

Bu teknik sayesinde eşin düşük performans, devamsızlıklar, düşük motivasyon gibi çeşitli zorluklarla yüzleşmesini destekleyebilirsiniz. Ayrıca profesyonel kariyeri hakkında planlar yapması için onu destekleyebilir. Ek olarak, bu teknik sayesinde öğrencileri karşılaştığı herhangi bir sorunu öğrenmeleri ve uygulamaları için eğitebilirsiniz, bu nedenle genel olarak günlük yaşamını iyileştirmeye yardımcı olur. Sorunun ciddiyetini azaltmak veya belirlenen hedeflere ulaşmak için sorunu tanımlama, hedefleri formüle etme ve uygun stratejileri uygulama yeteneği olarak tanımlanır.

Kendinize dikkat etmek, yukarıdaki beceriler kadar önemlidir:

- Kendinize karşı nazik olun - Mucize işçi rolünü değil, akran akıl hocası rolünü üstlendiğinizi unutmayın!
- Kendi sosyal ağından destek alın - arkadaşlarınız, akrabalarınız, sınıf arkadaşlarınız vb.
- İhtiyacınız olduğunda, programınızda ve günlük rutininizde küçük değişiklikler yapın.

- Gevşeme tekniklerini öğrenin ve kullanın.
 - Her gün ortaya koyduğunuz tüm çabalar için kendinizi teşvik edin ve ödüllendirin.
 - Kimseyi değiştiremeyeceğinizi unutmayın.
 - Her gün dikkatinizi yaptığınız veya başınıza gelen iyi bir şeye odaklayın.
 - Sağlıklı ve dengeli beslendiğinizden, düzenli egzersiz yaptığınızdan ve yeterli uyuduğunuzdan emin olun.
 - Planlamanız gerekse bile günlük hayattan kısa molalar verin. Bu molalarda rahatlayıp iyi vakit geçirdiğinize emin olun.
- İşinizde iyi şanslar!

Akran mentorlarının becerileri, rolleri için motivasyon, güvenilirlikleri, yöntemin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek potansiyel sorunları önleme ve çözüme ile ilgilidir.

KAYNAKÇA

Baksi, A.K. (2010). Experiences in peer-to-peer training in diabetes mellitus: challenges and implications. *Family Practice*, 27, i40-i45.

Burwell, R., & Chen, C. (2006). Applying the principles and techniques of solution-focused therapy to career counselling. *Counselling Psychology Quarterly*, 19(2): 189–203.

Ivey, A. E. & Gluckstern, N. B. (1999). Συμβουλευτική: Βασικές Δεξιότητες Επιρροής. (Μ. Μαλικιώση – Λοϊζου, μετάφραση – επιμέλεια), (β' έκδοση) Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Lekka, F., Efstathiou, G., & Kalantzi – Azizi, A. (2013). “Student to Student”: The application of a web-based peer support program in academic settings. *Zeitschrift für Beratung und Studium*, 4, 109 – 113.

Λέκκα, Φ., Ευσταθίου, Γ. & Καλαντζή – Αζίζι (2014). Διαδικασία Σχεδιασμού και Οργάνωσης Προγραμμάτων Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης Ομοτίμων: Το Παράδειγμα του Προγράμματος «Από

Φοιτητές για Φοιτητές». Στο Μ. Μαλικιώση – Λοϊζου (επμ). Συμβουλευτική Ομηλίκων στην Εκπαίδευση. Αθήνα: Πεδίο

Λέκκα, Φ., Ευσταθίου, Γ. & Καλαντζή – Αζίζι (2007). Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης στην Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη Ομηλίκων. Εργαστήριο Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Φοιτητών.

Μαλικιώση – Λοϊζου, Μ., Στιβακτάκη, Μ., & Τσερμίδου, Α. (2007). Συμβουλευτική Ομηλίκων στο Χώρο της Εκπαίδευσης. Στο Μ. Μαλικιώση – Λοϊζου (επμ). Συμβουλευτική Ψυχολογία: Σύγχρονες Προσεγγίσεις. Αθήνα: Ατραπός.

Phillips, M. (1991). The peer counseling training course. California: Resource Publications, Inc.

Efstathiou, G. (2009). Students' Psychological Web Consulting: Function and Outcome Evaluation. British Journal of Guidance and Counselling, 37(3), 243 – 255.

Zakaria, N. S. (2007). Peer Counselling Empowerment and Ethical Considerations. Online Submission, ASEAN Peers Convention II (Kuala Lumpur, Malaysia), March, 23 – 25, 20

Υλοποίηση επιμορφωτικού προγράμματος ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού με θέμα «Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη Ομοτίμων στη Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας, 2015 -Δρ. Φωτεινή Λέκκα, Ψυχολόγος, Διδάκτωρ Κλινικής Ψυχολογίας, Δρ. Γεώργιος Ευσταθίου, Ψυχολόγος, Διδάκτωρ Κλινικής Ψυχολογίας (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π)

Ünite 6. İşitme Engelli Öğrencilere Etkili Mentorluk

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

6.1 İletişimsel, etkili ve motivasyon

6.1.1 Öğrencilerin kişisel motivasyonlarını geliştirme teknikleri

6.1.2 Öğrencilere motivasyon ve cesaret nasıl aktarılır

6.1.3 Sorumluluk hissi nasıl iletilir

6.1.4 Başarıya olan inanç nasıl iletilir

6.1.5 Öğrencilerin çaba kapasitesi nasıl geliştirebilir?

6.2. Mentorluk için öneriler

6.2.1 Duyusal engellilerle empati kurma teknikleri

Özet

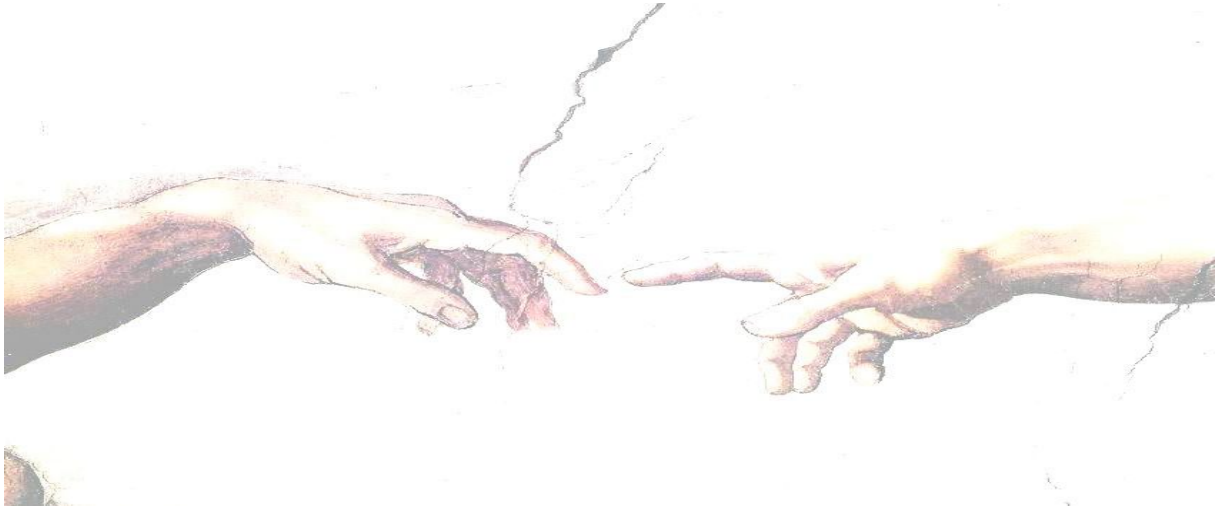
HEDEF

Bu ünitenin amacı mentör eğitimine katılacak kişilerin, işitme engeli olan bireyleri daha yakından tanımalarını sağlamak ve onları gerek eğitim ve gerekse sosyal çevrelerinde başarılı olmalarını sağlamaya yönelik bazı yöntem ve tekniklerden faydalanmalarını sağlamaktır.

GİRİŞ

İşitme engelli öğrencilere yönelik mentörlük eğitimi kursumuza hoşgeldiniz. Bu dersimizde duysal engeli olan öğrencilerimizle iletişimi güçlendirecek, onlara başarı duygusu kazandıracak ve motivasyonlarını nasıl artıracığımızla ilgili yapılmış bazı çalışmaları inceleyeceğiz. Ayrıca bu öğrencilerle nasıl empati kurabileceğimizle ilgili bazı tekniklerden bahsedeceğiz. Yine bu dersin sonunda kısa bir özetimiz ve mini bir sınavımız olacak ve böylece öğrendiklerimizi pekiştirme imkanı bulacağız.

6.1. İletişimsel, etkili ve motivasyon

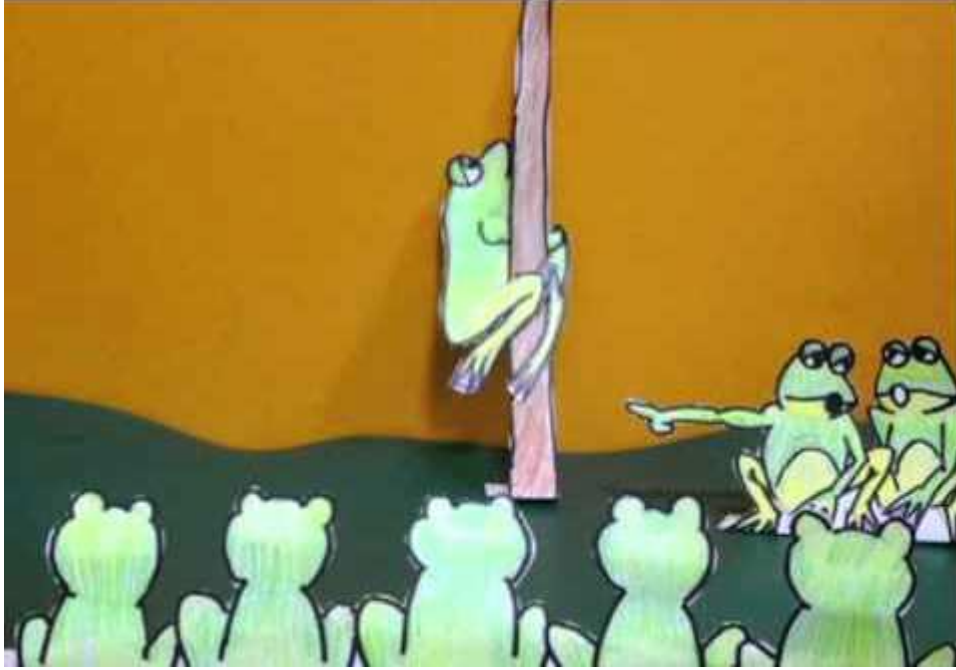
Bu bölümde

- Öğrencilerin kişisel motivasyonlarını geliştirme tekniklerini
- Öğrencilere motivasyon ve cesaret aktarımını
- Sorumluluk hissini aktarmayı
- Başarıya olan inançlarını sağlamayı
- Öğrencilerin çaba kapasitesini geliştirmeyi

inceleyeceğiz. Bazı genel teknikler olsa da işitme engeli olan bireyler için biraz daha yakından bakma fırsatı bulacağız.

6.1.1 Öğrencilerin kişisel motivasyonlarını geliştirme teknikleri

Çocukluk yıllarımızda tv de izlediğimiz,bize anlatılan veya ilk öğretimdeyken okuduğumuz bazı hikayeler vardır. O yıllarda, bu hikayeleri duyduğumuzda veya izlediğimizde bazı duygu durumları oluşurdu. Hatta kendimizi ana karakterin yerine koymaya çalışırdık. Yani bu tür hikayeler bizde bazı etkiler bırakırdı. Gelin bunun gibi bir hikaye ile başlayalım.

Bir gün kurbağaların yarışı varmış. Hedef, çok yüksek bir kulenin tepesine çıkmakmış. Bir sürü kurbağa da arkadaşlarını seyretmek için toplanmışlar. Ve yarış başlamış. Gerçekte seyirciler arasında hiçbiri yarışmacıların kulenin tepesine çıkabileceğine inanmıyormuş.

Sadece seyirci kurbağalardan gelen;

“Zavallılar! Hiçbir zaman başaramayacaklar!” sesi duyulabiliyormuş. Yarışmaya başlayan kurbağalar kulenin tepesine ulaşamayınca teker teker yarışı bırakmaya başlamışlar. İçlerinden sadece bir tanesi inatla ve yılmadan kuleye tırmanmaya çalışıyormuş.

Seyirciler bağıryorlarmış “Zavallılar! Hiçbir zaman başaramayacaklar!” Sonunda, bir tanesi hariç, diğer kurbağaların hepsinin ümitleri kırılmış ve bırakmışlar. Ama kalan son kurbağa büyük bir gayret ile mücadele ederek kulenin tepesine çıkmayı başarmış.

Diğerleri hayretler içinde bu işi nasıl başardığını öğrenmek istemişler. Bir kurbağa ona yaklaşmış ve sormuş bu işi nasıl başardın diye. O anda farkına varmışlar ki ... Kuleye çıkan kurbağa tamamen duymayanmış!

Farkında olsak da olmasak da, kendi başımıza bir iş başarmaya kalktığımızda çoğu zaman çevremizdeki insanların yapamayacağımız başaramayacağımızı anlatan olumsuz mesajları ile karşılaşırız.

Motivasyon, biliş ve davranış boyutunda harekete geçiren, öğrenmeyi sağlayan itici bir güçtür.

Motivasyon türleri

- **1. İçsel Motivasyon**
- **2. Dışsal Motivasyon**

İçsel Motivasyon

- Kişinin kendi içinden, kendi isteği ile başarılı olma arzusudur.
- İçsel motivasyonun en iyi harekete geçirici motivasyon olduğu kabul edilmektedir.
 - İhtiyaçlar,
 - arzular,
 - ilgiler,
 - sevgiler...
- Örneğin, matematiğe ilgi duyan bir çocuk ona “yap” denmeden, kendisi istediği için matematik çalışıyorsa içsel olarak güdülenmiştir.
- Bireyi hareketlendiren, iten en önemli etkenlerdir.

İçsel Motivasyonu Destekleyici

Etmenler

• Sırtını okşama,

• Sosyal destekleyiciler,

- Cesaretlendirici görevler, arzusu,
- Destekleyici çalışma / yaşama ortamı,
- İş / eğitim yaşantısından hoşnut olma,
- Umutsuzluktan kaçınma,
- Kişileri birey olarak değerlendirme,
- Risk alma davranışını cesaretlendirme,
- İlgiyi iletişime katma,
- Güvenle kabul etme,
- İçgörü geliştirme,
- Otonomi - Faaliyetlerin kendi seçimi olması,
- Özdeşleşme, içselleştirme
- Belli becerilerin üstesinden gelme
- Kişinin istekli olması,
- Becerilerine inanma,
- Başarı fırsatları yaratma,
- Kendini değerli algılamasını oluşturma,
- Bilgi edinme arzusu,
- Merak,

Dışsal Motivasyon

- Dışsal güdüler çevresel uyarıcılar yardımıyla bireyi harekete geçiren güdülerdir.
- Ödüller,
- Çevreden davranışa yansıyan tüm etkiler,
- Çevrenin davranışı kontrol etmesi.
- Örneğin, annesinin “yemeğini yemezsen oyun oynayamazsın” demesi üzerine yemeğini yemeye başlayan çocuk dışsal olarak güdülenmiştir. Bu çocuğun

güdülenmesine yol açan etken yemek yemeyi seviyor olması değil, oyun oynamak için yemeği araç olarak kullanmasıdır.

Dışsal Motivasyonu Destekleyici

Etmenler

- Not (performans puanı),
- Mükâfat,
- Ödül,
- Sertifika,
- Kupa,
- Madalya,
- Kulüp ve dernek üyeliği,
- Rekabet,
- Tasdik edilme veya benimsenme arzusu,
- Arkadaş baskısı

6.1.2 Öğrencilere motivasyon ve cesaret nasıl aktarılır

Motive edici bir ortam, çok çaba ve dikkatli düşünülerek yaratılmalıdır. Danielle Sanders tarafından yazılan "Tamamen duymayan Çocuklara Öğretmek" e göre, yapılacak ilk şeyin öğrencilerinizin geçmişinden haberdar olmamız gerektiğidir. Öğrencilerinizle güven inşa etmek önemlidir, böylece öğrenme sürecinde kendilerini iyi hissedeceklerdir. "Öğrencilerinizi dinlemek ve onlar hakkında bilgi edinmek, onları neyin ilgilendirdiğini ve nelerin engellediğini öğrenmek önemlidir. Onların duygularını, korkularını ve hayal kırıklıklarını kabul etmek önemlidir." (Sanders, 1988) Rahat bir ortam yaratmak için tüm bunların gerekli olduğunu hissediyorum. Herkesin rahat hissedebileceği bir ortam, öğrenmenin temelini oluşturur.

Öğrencileri motive etmenin ana kısmı, öz saygılarını geliştirmelerine yardımcı olmaktır. Vira Froehlinger'in kaleme aldığı "Bugünün İşitme Engelli Çocuğu" na göre, benlik kavramı ile okul başarısı arasında güçlü bir ilişki vardır. "Benlik kavramının güçlendirilmesi, akademik performansı iyileştirmenin önemli bir yöntemidir." Hatta bir çalışma bunu tamamen duymayan bir anaokulu sınıfında denedi. Çocuğun benlik kavramını derecelendirdiklerinde, bu, çocuğun okuldaki okuma başarısını doğru bir şekilde yordamıştır. (Froehlinger, 1981) Sık sık başarı hissine sahip olmalarına izin verin, böylece görevi bitirmeye ve daha fazlasını öğrenmeye teşvik edileceklerdir. Bu, ilgi alanlarını temel alarak ve onlar için ilginç ve değerli olan şeyler bularak yaratılabilir. Öğrencilere yapmak istedikleri bir şeyi vermek, onlara içsel bir başarı hissi verir. Başarı, çocuğa yüksek bir motivasyon türü

olan içsel bir ödül verir. Bir çocuk başarılı olma ihtimalinin yüksek olduğunu düşünürse, her şeye isteyerek katılmaya teşvik edilecektir. O halde başarılı olacağını düşünen bir çocuğunuz varsa, benlik saygısı gelişmiş bir çocuğunuz olur.

Sınıfta bir görev tamamlandıktan sonra, öğrencinizin ne öğrendiğini bilmesini sağlamak önemlidir. Daha önce bilmedikleri bir şeyi başardıklarını bilmelerini sağlayın. Kendilerinden önce belirlenen bir görevi tamamlamaları ve bunu gerçekleştirmeleri önemlidir. Okuduğum çok ilginç bir ifade, bir çocukla iletişimin ne kadar önemli olduğunu netleştirmeye yardımcı oldu. "Artık sadece çocukların söylediklerine değil, nasıl söylediklerine de daha dikkatli bakıyorum. Daha iyi dinlediğim için yanıtlarım daha kesin. Öğretimime daha fazla görsel uyaran dahil edildi. Her çocuk benzersiz bir şekilde öğrenir. Yol ve uyaranların kombinasyonu yalnızca öğrenme sürecini geliştirebilir. " (Froehlinger, 1981) Bunu okuduktan sonra, her çocuğun sadece farklı olduğunu değil, öğrenme stillerinin de farklı olduğunu fark ettim. Öğrencilerimizi dinlemeli ve birey için işe yarayan öğretim yolları bulmalıyız. Bir çocuk öğretmenin öğretme tarzından memnunsa, daha açık ve öğrenmeye motive olma olasılığı daha yüksektir.

Sınıftaki işitme engelli bir çocuğu motive etmenin bir başka yolu da gerçekçi hedefler belirlemektir. İşitme engelli için her iki beklenti de çok düşük veya çok yüksekse, çocuk büyük olasılıkla hayal kırıklığı ve başarısızlık duygularına sahip olacaktır. "Sınıfta temel kural, beklenti seviyesinin sadece bir adım ötesine gitmek ve çocuğun nasıl performans gösterdiğini gözlemlemektir. Çoğu zaman bu, daha fazla bireysel motivasyona ve ilerlemeye yol açar. (Froehlinger, 1981) Bu ifadeyi okuduğumda, sadece motivasyonun değil, aynı zamanda öğrenme sürecini de gördüm. Bu strateji ile çocuğun akademik olarak gelişmesi ve aynı zamanda başarısını hissetmesi muhtemeldir.

6.1.3 Sorumluluk hissi nasıl iletilir

Bir öğretmenin duysal engelli çocuklara sahip bir sınıfı varsa, tüm çocuklara eşit davranmak önemlidir. Bu neredeyse aşık görüne de, çoğu zaman unutulmaktadır. Çocuğun sorumluluk geliştirmesine yardımcı olmak önemlidir. Onları sizin için bazı işleri yapmaları ve idareye mesajlar götürmeleri için cesaretlendirin. Çocuğun kendine değer duygusu kazanmasını istersiniz. Bütün çocuklar bir öğretmenin yardımcısı olmaktan başka hiçbir şeyi sevmezler. İşitme engelli çocuğunuzu da buna dahil edin. Tek engellerinin duymak olduğunu unutmayın. Tüm çocuklara, farklı durumlarda farklı insanlarla iletişim kurmayı öğrenme fırsatı verilmelidir. Çocuk sizin kendinize güvendiğinizi düşünürse, kendi imajı ve motivasyonu da büyük olasılıkla gelişir.

6.1.4 Başarıya olan inanç nasıl iletilir

İşitme engeli olan veya az duyan öğrencilere yönelik uyarlanmış öğretim programları sayesinde başarılı olmalarını, kendine güvenlerini artıralabilir.

Öğretim programı çerçevesi genellikle elimize belirlenmiş olarak ulaşır. Bununla birlikte, öğretmenler, öğretmenlik yaptıkları öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda öğretim programını belirlenen çerçeve içerisinde uyarlama şansına sahiptirler.

Öğretim programı uyarlamalarında:

- Öğrencinin gelişimsel özellikleri ve öğrenme ihtiyaçları dikkate alınmalıdır.
- Öğrenme ortamları öğrencinin özelliklerine göre yapılandırılmalıdır.
- Belli bir zaman süreci ve belli bir plan doğrultusunda uygulanmalıdır.
- Uygun materyal, yöntem ve teknikler kullanılmalıdır.
- Sürecin değerlendirmesi yapılmalıdır.
- Eğitim içeriği her öğrencinin yaş ve gelişim özelliklerine, seviyesine uygun olacak şekilde

planlanmalı, gerekli ünite ve kavram analizleri yapılmalıdır.

- Öğretmenin hazırladığı plan, öğrencilerin öğrenme hız ve ihtiyaçlarına uygun, esnek bir yapıya sahip olmalıdır.
- Konular kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru bir sıra izlemelidir.
- Üniteler birbirini desteklemelidir.
- Konu içerikleri öğrencilerin günlük hayatları ile ilişkilendirmelidir.
- Hedefler ve yönergeler açık ve net şekilde tanımlanmalıdır.
- Öğrenmeyi kalıcı hale getiren drama veya oyun gibi yaratıcı yöntemler kullanılmalıdır.
- Farklı materyal ve yardımcı araçlarla desteklenebilecek konular seçilmeye özen gösterilmelidir.

Öğretim programının bireysel farklılıklar dikkate alınarak sınıf ortamına uyarlanması öğrencinin;

- Kendine güvenini,
- Problem çözme becerilerini,
- Sınıf ortamındaki kabulünü,
- İşe yarama duygusunun güçlenmesini,
- Takdir edilme duygusunu,
- Olumlu davranışlar geliştirmesini,
- Sorumluluk bilincini,
- İletişim becerilerini,
- Akranlarıyla bütünleşmesini sağlayacaktır.

Görüldüğü gibi öğretim programının esnek ve uyarlanabilir olması işitme engeli olan bireyler de dahil olmak üzere tüm öğrencilerin başarısına büyük katkı sağlayacaktır.

Aşağıda bulunan vidyoda ilham kaynağı olarak düşündüğümüz duyma, görme ve fiziksel engeli olan 3 doktorun çalışma hayatını izleyeceksiniz. Türkçeye çevirmek için altyazıyı açın sonra ayarlar kısmından tekrar altyazıya tıklayın ardından otomatik çeviriye tıklayıp Türkçe seçeneğini seçin.

Video linki : <https://www.youtube.com/watch?v=X71TP7hitlo>

6.1.5 Öğrencilerin çaba kapasitesi nasıl geliştirebilir

İşitme engelli insanlar günlük bilgi öğrenme ve anlama fırsatlarından çoğunu kaçırmaktadırlar. Bu yüzden işitme engelli öğrencilerin zorlandıkları nokta dildir. Derslerin çoğu sözlü verildiği için bu tür dersler özellikle sorun yaratabilir. Öğrenemeyen çocuk öğrenmek için çaba sarfetmeyi bir müddet sonra bırakacaktır. Bunun için sınıfta yapacağımız bazı değişikliklerle öğrencinin derse karşı ilgisini ve çabasını artırabiliriz.

Örnek

İşitme engelli öğrenciler için aynı anda hem dudak okumak hem not tutmak zor olabilir.

Sınıf için birkaç ipucu:

- Yabancı terminoloji veya teknik terimleri açıklayın.
- Yeni kelimeleri yazın ve yeni fikirleri açıklamak için örnekler kullanın
- Öğrenmeyi pekiştirmek için sık sık bilgiyi özetleyin
- Öğrencilerin yeni bilgiyi öğrenmeleri ve anlamaları için zaman tanıyın. Dudak okuyan öğrenciler birçok bilgiyi kaçırabilir.
- Karışıklığı önlemek için yeni bilgiye geçtiğinizde haber verin
- Önemli bilgi ve kilit noktaları yazın
- Mümkün olan yerlerde görsel ipuçları kullanın

- Sınıftaki ışıklandırmanın uygun olmasına dikkat edin ve öğrencilerin birbirlerinin yüzlerini gördüğünden emin olun.
- Dışarıdan gelen gürültüyü mümkün olduğunca azaltın
- Net ve basit bir dil kullanın
- Neler olduğunu takip ettiklerinden emin olmak için sürekli geri dönüt isteyin.

Sınıfta uygulayacağımız bu tür değişikliklerle öğrencinin başarıma duygusunu ve çaba kapasitesini artırabiliriz.

6.2. Mentorlük için öneriler

Bu bölümde duyuşal engel, olan bireylerle nasıl empati yapabileceğimizi inceleyeceğiz.

6.2.1 Duyuşal engellilerle empati kurma teknikleri

İşitme engeli olan bireylerle empati kurmak(eğer başka bir engeli yoksa) diğer engellilerle empati kurmaya oranla daha kolaydır.

İşitme bozukluğu, genel bir işitme kaybını taklit etmek için en basit olan kulak balmumu veya plastik kulak tıkaçları olmak üzere çeşitli şekillerde taklit edilebilir.

İşitme problemi yaşayan kişilerin dünyasını ve dünyaya olan bakış açısını keşfetmek için, öncelikle geçmiş deneyimlerinden olan aile hayatı, sosyal çevresi, eğitim hayatı gibi yaşantılarını bilmek gerekir. Karşılaştıkları zorluklar ve bu zorluklar karşısında nasıl mücadele ettiğini anlamak ancak empati yöntemiyle mümkün olacaktır. Empati kurduğumuz ve duygu dünyasını anladığımız kişilere

yardımcı olmak veya isteklerini karşılamak onların, hayatla olan ilişkilerini diğer insanlarda olduğu gibi normal kılacaktır.Şimdi Mike Wilson tarafından kaleme alınan şu şiirle dersimize son verelim.

Tamamen duymayan bir çocuk eleştiriyi yaşarsa kınamayı öğrenir.
Tamamen duymayan bir çocuk düşmanlıkla yaşarsa kavga etmeyi öğrenir.
Tamamen duymayan bir çocuk alay içinde yaşarsa utangaç olmayı öğrenir.
Tamamen duymayan bir çocuk utanç içinde yaşarsa suçlu hissetmeyi öğrenir.
Tamamen duymayan bir çocuk hoşgörü ile yaşarsa sabırlı olmayı öğrenir.
Tamamen duymayan bir çocuk cesaretle yaşarsa güveni öğrenir.
Tamamen duymayan bir çocuk övgü ile yaşarsa, takdir etmeyi öğrenir.
Tamamen duymayan bir çocuk adaletle yaşarsa adaleti öğrenir.
Tamamen duymayan bir çocuk güven içinde yaşarsa iman etmeyi öğrenir.
Tamamen duymayan bir çocuk onayla yaşarsa kendini sevmeyi öğrenir.
Tamamen duymayan bir çocuk kabul ve dostluk içinde yaşarsa, dünyada aşkı bulmayı öğrenir.

Mike Wilson

Özet

İşitme engeli olan bireylerin motivasyonunu artırmak için içsel ve dışsal motivasyon tekniklerinden faydalanılabilir. Ama unutmamak gerekir ki içsel motivasyonun bırakacağı etki dışsal motivasyona oranla daha fazladır.

Motivasyonu yüksek olan işitme engelli bir öğrencinin başarısının, çapa kapasitesinin, sorumluluk duygusunun gelişmesine büyük ölçüde katkı sağlar.

İşitme engeli olan bir öğrencimiz varsa yapılacak ilk iş onu tanımaktır ve bunu en iyi geliştireceğimiz empati yöntemiyle sağlarız. Bu öğrencimizi tanıdıktan sonra ona, bize yardımcı olabilmesini sağlayacak görevler vermeliyiz böylece hem sınıfa adapte olacak hem de daha motive olacaktır.

KAYNAKÇA

- * [Kurbagaların Yarışı | e-motivasyon.net](http://KurbagalarınYarışı|e-motivasyon.net)
- * [Slayt 1 \(googleusercontent.com\)](http://Slayt1(googleusercontent.com))
- * [Motivasyonsuzlukla Başa Çıkabilmek - universkop.com](http://MotivasyonsuzluklaBaşaÇıkabilmek-universkop.com)
- * [Motivation Within a Classroom of Deaf Students \(udel.edu\)](http://MotivationWithinaclassroomofDeafStudents(udel.edu))
- * [Çocuklarda Sorumluluk Bilinci – Tatlı Çocuklar Blog \(tatlicocuklar.com\)](http://ÇocuklardaSorumlulukBilinci-TatlıÇocuklarBlog(tatlicocuklar.com))
- * [Okul Başarısızlığı - Akademik Başarı ve Yetenek - DoktorTakvimi.com](http://OkulBaşarısızlığı-AkademikBaşarıveYetenek-DoktorTakvimi.com)
- * [Çaba Göstermek Motive Ediyor-Kişisel Gelişim Yazıları \(3makademi.com\)](http://ÇabaGöstermekMotiveEdiyor-KişiselGelişimYazıları(3makademi.com))
- * https://eob.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2020/01/iyi_uygulamalar_rehberi.pdf